

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
плани семінарських занять та методичні вказівки
до вивчення дисципліни
“ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ” ,
призначені для студентів, які очно навчаються за програмами підготовки
бакалаврів, за спеціальностями:

- 8.076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
- 8.071 – Облік і оподаткування
- 8.072 – Фінанси, банківська справа та страхування
- 8.051 – Економіка
- 8.073 – Менеджмент

Дніпро НМетАУ 2016

Зміст

1. Робоча програма з дисципліни «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»
2. Плани семінарських занять з дисципліни «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»
3. Тематика рефератів з дисципліни «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»
5. Тестові завдання з дисципліни «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»

1. Робоча програма з дисципліни «Сучасні економічні теорії»

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

Затверджую:
Перший проректор
професор В.П. Іващенко

' ___ ' _____ року

Програма навчальної дисципліни

Історія економіки та економічної думки

Галузь:	07	Управління та адміністрування
Спеціальність	076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (ЕП01)
Спеціальність	071	Облік і оподаткування (ОА01)
Спеціальність	072	Фінанси, банківська справа та страхування (ФК01)
Галузь:	05	Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051	Економіка (ЕК01)

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Чверті	
		2	3
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	150	90	60
Аудиторні заняття, з них:	72	40	32
Лекції	48	24	24
Лабораторні роботи	0	0	0
Практичні заняття	0	0	0
Семінарські заняття	24	16	8
Самостійна робота, у тому числі при:	78	50	28
підготовці до аудиторних занять	44	26	18
підготовці до модульного контролю	9	9	0
виконанні курсових проектів (робіт)	0	0	0
виконанні індивідуальних завдань	0	0	0
опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	24	15	9
Заходи семестрового контролю			дифзалік

Заочна форма навчання
Розклад навчальних годин

	Всього	В т.ч. по семестрах					
Усього годин за навчальним планом	144	144					
у тому числі: Аудиторні заняття	20	20					
з них	12	12					
-лекції							
-лабораторні заняття							
-практичні заняття							
-семінари	8	8					
Самостійна робота, у тому числі:	124	124					
-підготовка до аудиторних занять							
-підготовка до контрольних заходів							
-виконання курсових проектів (робіт)							
-виконання індивідуальних завдань	9	9					
-опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	115	115					
Підсумковий контроль							

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Історія економіки та економічної думки" є нормативною і входить до циклу дисциплін природничо-наукового блоку.

Мета вивчення дисципліни – формування знань про історичний розвиток господарств та економічної думки країн Європейської цивілізації для розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем.

Завдання дисципліни: на методологічних засадах цивілізаційної парадигми розвитку суспільства сформувати сучасне економічне мислення та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань і методів історичного аналізу економічних процесів.

Предмет дисципліни: розвиток господарств країн Європейської цивілізації та їх наукове відображення в економічній думці.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**: Предмет і метод історії економіки та економічної думки. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій. Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.). Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI перша половина XVII ст.). Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII - перша половина XIX ст.). Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX - початок XX ст.). Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX - початок XX ст.). Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.). Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.). Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX - початок XXI ст.). Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці. Формування засад ринкового господарства в Україні (90 ті роки XX ст.)

вміти:

- оперувати програмним теоретичним матеріалом;
- викладати матеріал логічно і послідовно;
- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- теоретично мислити, аналізувати і оцінювати факти, концепції, ідеї з критичної точки зору;
- вбачати спадкоємність ідей різних періодів.

Критерії успішності - отримання позитивних оцінок на семінарських заняттях, при виконанні тестових та контрольних робіт .

Засоби діагностики успішності навчання – комплекти тестових завдань чи контрольних робіт, комплект екзаменаційних білетів.

Зв'язок з іншими дисциплінами – передумовою вивчення є засвоєння дисциплін "Основи економічної теорії", "Політична економія". Набуті знання і вміння використовуються при вивченні дисциплін "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Міжнародна економіка", "Національна економіка".

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Захід модульного контролю
--------	---------------------------------------	------------------------	---------------------------

Господарство та економічні погляди стародавнього світу			
1	Лекції	Контрольна робота (тестування)	
	1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.		2
	2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.		2
	3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.).	4	
	Семінари		
	1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій	2	
	2. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.).	2	
	Самостійна робота		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.)	9	
Підготовка до аудиторних занять	6		
Підготовка до модульного контролю	3		
Усього:	30		
Становлення ринкового господарства та формування економічної науки			
2	Лекції	Контрольна робота (тестування)	
	1. Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V—XV ст.).		2
	2. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI перша половина XVII ст.).		2
	3. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).	4	
	Семінари		
	1. Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V—XV ст.).	2	
2. Формування передумов ринкової економіки в	2		

країнах Європейської цивілізації (XVI перша половина XVII ст.).		
3. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).	2	
<u>Самостійна робота</u>		
<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
1. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).	3	
Підготовка до аудиторних занять	10	
Підготовка до модульного контролю	3	
Усього:	30	

	<p>Особливості європейського економічного розвитку й економічної думки (друга половина XIX – початок XX)</p> <p>Лекції</p> <p>1. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX — початок XX ст.). 4</p> <p>2. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.). 4</p> <p>Семінари</p> <p>1. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX — початок XX ст.). 4</p> <p>2. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.). 2</p> <p>Самостійна робота <i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i></p> <p>1. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.). 3</p> <p>Підготовка до аудиторних занять 10</p> <p>Підготовка до модульного контролю 3</p> <p style="text-align: right;">Усього: 30</p>	Контрольна робота (тестування)
3	<p>Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.). 2</p>	
	<p>Сучасна економіка та економічна думка</p> <p>Лекції</p> <p>1. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.). 4</p> <p>2. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.). 6</p> <p>3. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.). 2</p> <p>Семінари</p> <p>1. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.). Розвиток національних економік країн 2</p>	Контрольна робота
4		

	<p>Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революцій (друга половина XX ст.).</p> <p>2. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революцій (друга половина XX ст.). Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).</p> <p>Самостійна робота <i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i></p> <p>1. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).</p> <p>Підготовка до аудиторних занять</p> <p style="text-align: right;">Усього: 30</p>		
5	<p>Еволюція економіки й економічних поглядів в Україні. (XX ст.)</p> <p>Лекції</p> <p>1. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.</p> <p>2. Формування засад ринкового господарства в Україні (90 ті роки XX ст.).</p> <p>Семінари</p> <p>1. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.</p> <p>2. Формування засад ринкового господарства в Україні (90 ті роки XX ст.).</p> <p>Самостійна робота <i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i></p> <p>1. Формування засад ринкового господарства в Україні (90 ті роки XX ст.).</p> <p>Підготовка до аудиторних занять</p> <p style="text-align: right;">Усього: 29</p>		Контрольна робота

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	<p>Предмет і метод історії економіки та економічної думки.</p> <p>Предмет та завдання історії економіки та економічної думки. Роль історико-економічного аналізу у формуванні економічної культури та розвитку економічного мислення.</p> <p>Етапи розвитку економіки та економічної думки. Основні школи і напрями економічної теорії.</p> <p>Методи історії економіки та економічної думки.</p> <p>Історія економіки та економічної думки в системі наук. Суспільні функції історії економіки та економічної думки.</p>	2
2	<p>Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.</p> <p>Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.</p> <p>Основні етапи господарської еволюції первісного суспільства (палеоліт, мезоліт, неоліт) їх характеристика.</p> <p>Провідні центри первинних цивілізацій, риси їх економічного розвитку.</p> <p>Становлення економічної думки Стародавнього Сходу. Економічна думка Стародавнього Єгипту. «Повчання Гераклеопольського царя своєму синові Мері-Кара». Вавілонське царство. Закони царя Хаммурапі. Економічна думка Стародавньої Індії. «Артхашастра». Економічна думка Стародавнього Китаю. Конфуціанство і даосизм, трактат «Гуань-цзи».</p> <p>Господарство первісних племен на території України. Трипільська культура.</p>	2
3	<p>Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.).</p> <p>Характеристика етапів господарського розвитку Стародавньої Греції і Стародавнього Риму.</p> <p>Галузева структура економіки, основні форми організації виробництва в сільському господарстві та ремісництві, економічної функції держави.</p> <p>Внутрішня та зовнішня торгівля. Еволюція грошового обігу, кредиту та податків.</p>	4
4	<p>Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V—XV ст.).</p> <p>Основні риси і особливості європейського господарства періоду середньовіччя (раннього, зрілого, пізнього). Форми землеволодіння, галузева структура, основні господарські форми (феодалне та селянське господарство, ремісничий цех, торгова гільдія). Грошовий обіг, внутрішня та зовнішня торгівля. Роль міста у становленні ринку.</p> <p>Економічні погляди раннього християнства. Августин Блаженний. Економічна думка середньовіччя в Західній Європі. «Салічеська правда». «Капітулярій про вілли». Економічні погляди каноністів. Фома Аквінський. «Сума теології».</p> <p>Особливості економічного розвитку Сходу. Економічні ідеї Корану.</p> <p>Економічні погляди Лі Гоу, Ібн Хальдуна.</p> <p>Економічний розвиток Київської Русі.</p> <p>Економічна думка України епохи середньовіччя. «Руська правда». «Повість временних літ». Галицько-Волинський літопис.</p>	2

	Особливості господарського розвитку українських земель періоду іноземної колонізації. Магдебурзьке право.	
5	<p>Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI перша половина XVII ст.).</p> <p>Вплив Великих географічних відкриттів на економічний розвиток Європи. Сутність та особливості процесу первісного нагромадження у провідних країнах світу – Англії, Нідерландах, Франції, Німеччині, США. Мануфактурне виробництво. Економічні програми буржуазних революцій в Європі та США. Меркантилізм. Теорія грошового балансу раннього меркантилізму. В. Стаффорд (Англія), А. Серра (Італія). Теорія торгівельного балансу пізнього (мануфактурного) меркантилізму. Т. Мен (Англія), А. Монкретьєн (Франція). Передумови виникнення і економічний розвиток Запорізької Січі. Литовські статuti. Економічні погляди Б. Хмельницького.</p>	2
6	<p>Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).</p> <p>Передумови промислової революції. Промисловий переворот, його джерела, напрямки та соціально-економічні наслідки. Особливості промислового перевороту у Англії, Франції, Німеччині, США.</p> <p>Історичні умови виникнення і загальна характеристика ранньої класичної політекономії. У.Петті (Англія), П.Буагільбер (Франція). Економічні погляди фізіократів. Ф.Кене, А.Тюрго (Франція).</p> <p>Зріла класична політекономія. А. Сміт, Д.Рікардо.</p> <p>Пізня класична політекономія: ідеї реформізму (П.Прудон, К.Родбертус, Ж.Сімонді), прагматизму (Д.Мак-Куллох, Т.Мальтус, Дж.Мілль, Ж.Сей), апологетизму (Ф.Бастіа, Г. Кері, Н.Сеніор).</p> <p>Формування соціалістичних ідей. Дж.Брей, Дж.Грей, Т.Годскін, Ф.Лассаль, У.Томпсон.</p> <p>Економічні погляди західноєвропейських соціалістів-утопістів. Р.Оуєна, А.Сен-Сімона, Ш.Фур'є.</p> <p>Виникнення й розвиток марксистської економічної теорії. К.Маркс, Ф.Енгельс.</p> <p>Виникнення альтернативної школи політичної економії. Історична школа Німеччини. Ф.Ліст. Стара історична школа. Б.Гільдебранд, К.Кнісс, В.Рошер.</p>	4
7	<p>Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX — початок XX ст.).</p> <p>Основні тенденції розвитку світової економіки. Концентрація промислового та банківського капіталу як передумови створення монополій. Завершальна стадія індустріалізації та формування світового ринку. Вивіз капіталу. Колоніальна система та економічний поділ світу.</p> <p>Особливості розвитку економіки Англії, Франції, Німеччини, США на межі XIX-XX століть.</p> <p>Нова історична школа. Г.Шмоллер, Л.Брентано, КБюхер. Ідеї соціального плюралізму. В.Зомбарт, М.Вебер. Ідеї реформізму. Р.Штаммлер, Р.Штольцман.</p> <p>Становлення неокласичної традиції в економічній теорії.</p> <p>Австрійська школа теорії граничної корисності. Теоретичні погляди Є.Бем-Баверка, Ф.Візера, К.Менгера.</p> <p>Кембріджська школа. А.Маршалл, А.Пігу, Р.Хоутрі.</p>	4

	<p>Американська школа маржиналізму. Д.Б.Кларк. Економічні концепції шведської (стокгольмської) школи. Математична школа в політичній економії. Л. Вальрас, У.Джевонс, В.Парето, Ф.Еджуорт.</p>	
8	<p>Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.).</p> <p>Економічний розвиток України на рубежі XIX-XX століть: промисловий переворот, індустріалізація, аграрні реформи, торгівля, фінанси і кредит. Утворення української самостійної держави. Економічні ідеї революційної та радикальної демократії. С.Подолінський, М.Драгоманов. Ліберально-народницька економічна думка. М. Левитський, Т. Осадчий, А.Червінський.</p>	4
9	<p>Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.).</p> <p>Економічні наслідки першої світової війни для США, Англії, Франції, Німеччини. Економічна суть Версальської системи. Плани Дауеса та Юнга. Світова економічна криза 1929-1933 рр. в США, Німеччині, Англії, Франції. Започаткування державного регулювання економіки. Економічні причини та наслідки Другої світової війни для провідних країн світової економіки.</p> <p>Еволюція неокласичної теорії на початку XX століття. Теорії монополії та конкуренції. Дж.Робінсон, Е.Чемберлін, Й.Шумпетер. Неокласичні теорії економічного зростання. Р.Солоу, Дж.Мід. Функція Кобба-Дугласа. Зародження інституціонально-соціального напрямку. Соціально-психологічний інституціоналізм Т.Веблена. Соціально-правовий інституціоналізм Дж.Р.Коммонса. Кон'юнктурно-статистичний інституціоналізм У.Мітчелла. Зародження кейнсіанської школи. Теоретична система Дж.М.Кейнса. Поширення кейнсіанства і його особливості в різних країнах: А.Хансен, С.Харріс (США), В.Перру (Франція), Г.Мюрдаль, Е.Вігфорс (Швеція). Неокейнсіанські теорії економічного зростання Р.Харрода, Є.Домара.</p>	4
10	<p>Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.).</p> <p>Розгортання науково-технічної революції. Інтеграційні процеси в економіці. «Спільний ринок» як форма економічної інтеграції. Форми державного регулювання економіки. Розвиток транснаціональних корпорацій. Поглиблення криз у 70-80-ті роки та їх причини. Формування трьох центрів світового капіталізму: Німеччина, США, Японія. Виникнення і загальна характеристика неолібералізму, його школи: Лондонська (Ф.Хайек), Фрайбурзька (В.Ойкен, В.Рьопке, А.Мюллер-Армак, Л.Ерхард), Чиказька (М.Фрідмен). Неокласичний синтез. П.Самуельсон, Дж.Хікс. Посткейнсіанство. Т.Сраффа, Н.Калдор, М.Калецький, Х.Мінські. Трансформаційний інституціоналізм Г.Мінза, А.Берлі, Дж.Кларка. Технологічний інституціоналізм. Дж.Гелбрейт, У.Ростоу, О.Тоффлер. Неоінституціональний напрям. Р.Коуз, Дж.Бьюкенен, М.Олсон.</p>	6
11	<p>Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі</p>	2

	<p>інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).</p> <p>Поглиблення інтернаціоналізації виробництва під впливом НТР. Розвиток інтеграційних процесів. Зростання впливу транснаціональних монополій й міжнародних економічних організацій на господарське життя. Глобалізація економічних процесів. Формування нової економіки.</p>	
12	<p>Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.</p> <p>Утворення УРСР. Політика «воєнного комунізму» в Україні. Нова економічна політика. Директивний характер народногосподарського планування. Сталінська індустріалізація, колективізація та їх реальні результати. Українська економіка в роки довоєнних п`ятирічок (1928-1941 рр.). Економіка України в роки Другої світової війни та післявоєнна відбудова народного господарства. Україна в умовах кризи радянської тоталітарної системи і спроб її модернізації. Становлення довоєнної радянської економічної думки. Є.Слуцький, М.Соболев, О. Чаянов, І.Дашковський, В.Лівіцький, М.Птуха. Еволюція економічної думки періоду наростання державного тоталітаризму. Г.Петровський, Є.Квірінг, С.Косіор. Післявоєнна радянська економічна думка. О.Румянцев, М.Канторович, О.Петров, О.Рибалкін, О.Гош.</p>	6
13	<p>Формування засад ринкового господарства в Україні (90 ті роки XX ст.).</p> <p>Прийняття Акту про державну незалежність України 24 серпня 1991 р. Напрями ринкової трансформації економічної системи України. Роздержавлення й приватизація. Конверсія військового виробництва. Лібералізація зовнішньоекономічних зв'язків. Реформи: аграрна, податкова, адміністративна, банківська, грошова. Інтеграція господарства економіки України у світовий економічний простір.</p>	6

Семінарські заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Предмет і метод історії економіки та економічної думки. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій	2
2	Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.).	2
3	Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V—XV ст.).	2
4	Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI перша половина XVII ст.).	2
5	Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).	2
6	Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної	4

	конкуренції (друга половина XIX — початок XX ст.).	
7	Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.).	2
8	Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.). Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революцій (друга половина XX ст.).	2
9	Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революцій (друга половина XX ст.). Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).	2
10	Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.	2
11	Формування засад ринкового господарства в Україні (90 ті роки XX ст.).	2

Розподіл самостійної роботи студентів з дисципліни
"Історії економіки та економічної думки"

Денна форма навчання	100 год.
1. Підготовка до аудиторних занять	55 год.
2. Підготовка до контрольних заходів	45 год.

Рекомендована література

Основна

1. Історія економічних вчень [Текст]: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 1300 с.
2. Історія економічних вчень [Текст]: підручник / за ред. Тарасевича В.М., Петруні Ю.Є. – К.: "Центр учбової літератури", 2013. – 352 с.
3. Леонідов І.Л. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008.
4. Леонідов І.Л. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, – Ч.1., 2013. – 36 с.
5. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Конспект лекцій / В. М. Тарасевич, І. Л. Леонідов. – Дніпропетровськ: НМетАУ, – Ч.2., 2015. –39 с.

Додаткова

1. Березин И. Очерки по истории экономической мысли [Текст] / И. Березин. - М., 1993.
2. Всемирная история экономической мысли [Текст] / Под ред. В. Черковця. - М.: Мысль, 1990. – Т.4.
3. История экономических учений [Текст] / Под ред. В. Жамина, Е. Василевского. - М.: Изд-во МГУ. – Т.1., 1989.
4. Леоненко П., Юхименко І. Історія економічних вчень [Текст] / П. Леоненко, І. Юхименко. – К., 2005.
5. Мешко І. Історія економічних вчень: Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки [Текст] / І. Мешко. – К.: Вища шк., 1994.
6. Экономика [Текст]: Учебник / Под ред. А. Булатова. – М.: Изд-во БЭЖ, 1999.
7. Ядгаров Я. История экономических учений [Текст] / Я. Ядгаров. – М.: ИНФРА. –М., 2000.

Програму склав

к.е.н., доц.

/ І.Л.Леонідов /

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри політичної економії

Протокол від _____ р.

Завідуючий кафедрою політекономії

д.е.н., проф.

/В.М. Тарасевич/

Узгоджено

Начальник навчального відділу

/В.В.Туріщев/

Голова навчального-методичної комісії за напрямом

д.е.н., проф.

/С.Б.Довбня/

к.т.н., доц.

/В.Д.Зелікман/

к.е.н., доц.

/Л.Г.Сокиринська/

к.е.н., доц.

/Л.М.Бандоріна/

2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І МЕТОД ІСТОРІЇ ЕКОНОМКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ.

План

1. Етапи розвитку економіки й основні напрямки економічної думки.
2. Предмет і завдання дисципліни " Предмет і метод історії економіки та економічної думки".
3. Методи історії економіки та економічної думки.
4. Функції історії економіки та економічної думки та її місце у системі наук.

Література

1. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993.-С.3-11.
2. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе. - М.: Дело Лтд, 1994. - С.2-8.
3. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. - М.: Мысль, 1987. - Т.1. - С.5-16.
4. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М.Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. -С. 4-6.
5. Титова Н.Е. История экономических учений: курс лекций. - М.: Изд. Центр ВЛАДОС, 1997. - С.3-5.

ТЕМА 2. ГОСПОДАРСТВО ПЕРВІСНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЙОГО ЕВОЛЮЦІЯ НА ЕТАПІ РАННІХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ.

План

1. Етапи господарської еволюції первісного суспільства.
2. Економічний розвиток перших цивілізацій Стародавнього Сходу.
3. Становлення економічної думки Стародавнього Сходу.
4. Господарство первісних племен на території Українських земель. Трипільська культура.

Література

1. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993. -С. 9-13.
2. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И. П.Фаминского.- М.: Мысль, 1987. - Т.1. - С. 10-21; 111-148.
3. История экономических учений. Учебное пособие /Под ред. Р.А.Жамина, Е.Г.Василевского. - М.: Издательство МГУ, 1989. – Ч.1. - С. 14-31.
4. История экономических учений: Учебник для экономических вузов / Под ред. М.Н.Рындина, Е.Г.Василевского и др. - М.: Высш. шк., 1983. – С.10-16.
5. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. -С. 6-9.
6. Реуэль А.Л. История экономических учений. - М.: Высш. шк., 1972 -С.10-38.
7. Шумпетер Й. История экономического анализа // Истоки (Вопросы истории народного хозяйства и экономической мысли). - Вып.1. /Под ред. В.А.Жамина. - М.: Экономика, 1989. - С. 284-306.
8. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. - С. 5-9.

ТЕМА 3. ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКОГО РОЗВИТКУ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ ПЕРІОДУ ФОРМУВАННЯ СВІТОВИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ (VIII СТ. ДО Н.Е. – V СТ. Н.Е.).

План

1. Характерні риси економічного розвитку Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
2. Розвиток економічної думки Античного Світу.
3. Економічний розвиток східнослов'янських племен.

Література

1. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993. – С. 9-13.
2. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И. П.Фаминского. - М.: Мысль, 1987. - Т.1. - С. 10-21; 111-148.
3. История экономических учений. Учебное пособие /Под ред. Р.А.Жамина, Е.Г.Василевского. - М.: Издательство МГУ, 1989. – Ч.1. - С. 14-31.
4. История экономических учений: Учебник для экономических вузов / Под ред. М.Н.Рындина, Е.Г.Василевского и др. - М.: Высш. шк., 1983. – С.10-16.
5. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. -С. 9-13.

6. Реуэль А.Л. История экономических учений. - М.: Высш. шк., 1972 -С.10-38.

7. Шумпетер Й. История экономического анализа // Истоки (Вопросы истории народного хозяйства и экономической мысли). - Вып.1. /Под ред. В.А.Жамина. - М.: Экономика, 1989. - С. 284-306.

8. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. - С. 5-9.

ТЕМА 4. ГОСПОДАРСТВО ТА ЕКОНОМІЧНА ДУМКА СУСПІЛЬСТВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ В ПЕРІОД СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ (V-XV СТ.).

План

1. Характерні риси європейського господарства періоду середньовіччя.
2. Економічні погляди середньовіччя у Західній Європі.
3. Економічні погляди середньовікового Сходу.
4. Економічний розвиток Українських земель (5-15 ст.).
5. Економічна думка України періоду середньовіччя.

Література

1. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993. - 13-15.

2. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. - М.: Мысль, 1987. - Т.1. - С. 167-184; 372-378; 145-213.

3. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. - С. 10-16.

4. История экономических учений. Учебное пособие /Под ред. Р.А.Жамина, Е.Г.Василевского. - М.: Издательство МГУ, 1989. - Ч.1. - С. 34-48.

5. История экономических учений: Учебник для экономических вузов / Под ред. М.Н.Рындина, Е.Г.Василевского и др. - М.: Высш. шк., 1983. - С. 18-20.

6. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. -С. 13-17.

7. Реуэль А.Л. История экономических учений. - М.: Высш. шк., 1972. - С.52-60; 106-113.

8. Шумпетер Й. История экономического анализа // Истоки (Вопросы истории народного хозяйства и экономической мысли). - М.: Экономика, 1989.-С. 220-268.

ТЕМА 5. ФОРМУВАННЯ ПЕРЕДУМОВ РИНКОВОЇ ЕКОНОМКИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ (XVI ПЕРША ПОЛОВИНА XVII СТ.).

План

1. Вплив великих географічних відкриттів на економічний розвиток Європи.
2. Сутність і особливості процесу первісного нагромадження капіталу у провідних країнах Світу.
3. Теорії раннього та пізнього меркантилізму.
4. Економічний розвиток Запорізької Січі та економічні погляди Б.Хмельницького.

Література

1. Аникин А.В. Юность науки: Жизнь и идеи мыслителей-экономистов до Маркса. - М.: Политиздат, 1985. - С. 26-29; 34-35.
2. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993. - С. 17-18.
3. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. - М.: Мысль, 1987. - Т.1. - С. 378-414.
4. История экономических учений. Учебное пособие /Под ред. Р.А.Жамина, Е.Г.Василевского. - М.: Издательство МГУ, 1989. - Ч.1. - С. 48-56.
5. История экономических учений: Учебник для экономических вузов / Под ред. М.Н.Рындина, Е.Г.Василевского и др. – М.: Высш. шк., 1983. -С.20-21.
6. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М.Тарасевича. – Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. – С. 16-21.
7. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. -С. 17-23.
8. Реузль А.Л. История экономических учений. – М.: Высш. шк., 1972. - С.113-124.
9. Історія економічної думки України: Навч.посібник / Під ред. Р.Х.Васильєва, Л.П.Горкіна та ін. – К.: Либідь, 1993 - С. 29-31.

ТЕМА 6. РОЗВИТОК РИНКОВОГО ГОСПОДАРСТВА В ПЕРІОД СТАНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ДЕРЖАВ (ДРУГА ПОЛОВИНА XVII – ПЕРША ПОЛОВИНА XIX СТ.).

План

1. Промисловий переворот і його соціально-економічні наслідки.
2. Загальна характеристика ранньої класичної політекономії.

3. Зріла класична політекономія.
4. Пізня класична політекономія. Ідеї реформізму, прагматизму, апологетизму.
5. Західноєвропейський утопічний соціалізм.
6. Виникнення та розвиток марксистської економічної теорії.
7. Стара історична школа Німеччини.
8. Господарський розвиток України та економічні погляди її мислителів у другій половині XVII – першій половині XIX ст.

Література

1. Аникин А.В. Юность науки: Жизнь и идеи мыслителей-экономистов до Маркса. - М.: Политиздат, 1985. - С. 50-93; 131-160, 161-239, 240-305, 322-354.
2. Аникин А.В. Адам Смит, русская мысль и наши проблемы // МЭиМО. - №7. - С.14-19.
3. Афанасьев В.С. Противоречия экономической системы А.Смита // История экономических учений. - М.: Мысль, 1965. - С.32-105, 141-169.
4. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993.-С. 19-23, 24-26.
5. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. - М.: Мысль, 1987. - Т.1. – С. 428-466, 20-82. - Т.2. – С.82-132, 153-173, 324-539, - Т.3. –С. 419-486, - Т.4. – С.11-24, 384-404. - Т.5. – С.245-319.
6. История экономических учений. Учебное пособие /Под ред. Р.А.Жамина, Е.Г.Василевского. - М.: Издательство МГУ, 1989. - Ч.1. - С. 56-78, 79-100, 110-145, 183-258.
7. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред.В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. - С. 21-26, 27-34, 62-71,
8. История экономических учений: Учебник для экономических вузов / Под ред. М.Н.Рындина, Е.Г.Василевского и др. - М.: Высш. шк., 1983. -С.27-41.
9. Петти В. Трактат о налогах и сборах / Антология экономической классики. - М.: МП «ЗКОНОВ», «КЛЮЧ», 1993. - С.5-79.
10. Ленин В.И. Три источника и три составных части марксизма //Полн. собр.соч. -Т.23.-С.43-48.
11. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. -С. 23-37.
12. Леонтьев В. Экономические эссе. Теории, исследования, факты и политика. - М.: Политиздат, 1990. - С.99-112.

10. Маркс К. К критике политической экономии //Маркс К., Энгельс Ф. -Соч. 2-еизд.- Т.13.-С.38-49.

11. Маркс К. Экономические рукописи 1857-1859 //Маркс К., Энгельс Ф. -Соч.2-е изд. - Т.46. - Ч.1. - С.461-572.

ТЕМА 7. РИНКОВЕ ГОСПОДАРСТВО КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ В ПЕРІОД МОНОПОЛІСТИЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ — ПОЧАТОК ХХ СТ.).

План

1. Основні тенденції розвитку світової економіки у другій половині ХІХ – початку ХХ ст.
2. Нова історична школа Німеччини.
3. Порівняльна характеристика шкіл мікроекономічного аналізу (австрійська, американська, кембріджська, математична).

Література

1. Аникин А.В. Юность науки: Жизнь и идеи мыслителей-экономистов до Маркса. - М.: Политиздат, 1985. - С. 322-354.
2. Альтер А.Б. Критика современной буржуазной политической экономии. - М.:Наука, 1972.-С.44-95.
3. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993. - С. 49-51.
4. Блюмин И.Г. Критика буржуазной политической экономии. - М.: Изд-во АН СССР, 1962. - Т.1. - С.61-84.
5. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. - М.: Мысль, 1987. - Т.3. - С.110-169; 190-198.
6. Геретик Ш. Критика буржуазных теорий политэкономии. - М.: Прогресс, 1977. - С.30-176.
7. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. - С. 49-61.
8. История экономических учений /Под ред. В.С.Выгодского. - М.: Мысль, 1965. - С.348-414.
9. История История экономических учений. Учебное пособие /Под ред. Р.А.Жамина, Е.Г.Василевского. –М.: Издательство МГУ, 1989. – Ч.1. - С. 261-285.
10. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. - Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. - С. 37-43.
11. Маршалл А. Принципы политической экономии. - М.: Прогресе, 1984. - С.68-205.

11. Мешко І.М. Історія економічних вчень. Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки. - Навч. посібник. - К.: Вища шк., 1994. - С.60-80.

12.Осадчая И.М. Консерватизм против реформизма. - М.: Мысль, 1984. - С.48-65.

13.Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли. - М.: Прогресс, 1968. - С.145-260; 287-325.

14. Серебряков Б.Г. Теории экономического равновесия. - М.: Мысль, 1973. - С.29-84.

15.Соболь О.Н., Ермоленко А.П. Неоконсервативная революция: лозунги и реальность. - К.: Изд-во политической литературы Украины, 1990. - С.31-50.

ТЕМА 8. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ В УКРАЇНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ — ПОЧАТОК ХХ СТ.).

План.

8.1. Економічний розвиток України в др. пол. ХІХ – на початку ХХ ст.

8.2. Дворянсько-ліберальна та ліберально-буржуазна думка.

8.3. Економічні погляди революційної та радикальної демократії.

8.4. Економічні ідеї народників.

8.5. Розвиток політичної економії в Україні.

8.6. Відображення марксизму в працях українських економістів.

8.7. Соціальний напрям в економічній думці України.

8.8. Розвиток економічної думки в Галичині.

Література

1. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993. - С. 78-88.

2. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. - С. 53-62.

3. Корнійчук Л.Я. та ін. Історія економічних учень: Навч.посіб. - К.: КНЕУ, 2002. - С.108-121.

4. Лісовицький В.М. Історія економічних учень: Навч.посіб. - К.: „Цент навчальної літератури”, 2004. - С.47-51.

5. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. - Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008.

- С. 43-52.

6. Мешко І.М. Історія економічних вчень. Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки. - Навч. посібник. - К.: Вища шк., 1994. - С.130-172.

7. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли. - М.: Прогресс, 1968. - С.56-137.

8. Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економічних учень: Навч.посіб. – 3-тє вид., випр. – К.: Знання-прес, 2002. - С. 123-129.

9. Ядгаров Я.С. История экономических учений: учебник. 3-е издание. - М.: ИНФРА – М, 2002. - С.143-150.

ТЕМА 9. ГОСПОДАРСТВО ТА ЕКОНОМІЧНА ДУМКА В ПЕРІОД ДЕРЖАВНО-МОНОПОЛІСТИЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ (ПЕРША ПОЛОВИНА ХХ СТ.).

План

1. Економічні наслідки першої світової війни.
2. Світова економічна криза 1929-1933 рр.
3. економічні наслідки другої світової війни.
4. Еволюція неокласичної теорії на початку ХХ ст.
5. Зародження інституціонально-соціального напрямку.
6. Виникнення неокейнсіанської теорії економічного зростання.

Література

1. Альтер А.Б. Критика современной буржуазной политической экономии. - М.:Наука, 1972. - С.44-95.

2. Аникин А.В. Юность науки: Жизнь и идеи мыслителей-экономистов до Маркса. - М.: Политиздат, 1985. - С. 322-354.

3. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. - М.: RISC, 1993. - С. 49-51.

4. Блюмин И.Г. Критика буржуазной политической экономии. - М.: Изд-во АН СССР, 1962. - Т.1. - С.61-84.

5. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. -М.: Мысль, 1987. - Т.3. – С.110-169; 190-198.

6. Геретик Ш. Критика буржуазных теорий политэкономии. - М.: Прогресс, 1977. - С.30-176.

7. История экономических учений. Учебное пособие /Под ред. Р.А.Жамина, Е.Г.Василевского. -М.: Издательство МГУ, 1989. - Ч.1. - С. 261-285.

8. История экономических учений /Под ред. В.С.Выгодского. - М.: Мысль, 1965. - С.348-414.

9. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. - С. 39-49.
10. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. - С. 53-59.
11. Маршалл А. Принципы политической экономии. - М.: Прогресе, 1984. - С.68-205.
12. Мешко І.М. Історія економічних вчень. Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки. - Навч. посібник. - К.: Вища шк., 1994.- С.60-80.
13. Осадчая И.М. Консерватизм против реформизма. - М.: Мысль, 1984. - С.48-65.
14. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли. - М.: Прогресс, 1968. - С.145-260; 287-325.
10. Серебряков Б.Г. Теории экономического равновесия. - М.: Мысль, 1973. - С.29-84.
15. Соболев О.Н., Ермоленко А.П. Неоконсервативная революция: лозунги и реальность. - К.: Изд-во политической литературы Украины, 1990. – С.31-50.

**ТЕМА 10. РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК КРАЇН
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ СВІТОВОГО
ГОСПОДАРСТВА ПІД ВПЛИВОМ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
РЕВОЛЮЦІЙ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ СТ.).**

План

1. Економічний розвиток європейських країн у другій половині ХХ ст.
2. Загальна характеристика ідей неолібералізму.
3. Неокласичний синтез.
4. Посткейнсіанство.
5. Післявоєнний інституціоналізм.

Література

1. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. – М.: RISC, 1993. - С. 78-89.
2. История экономических учений /Под ред. В.С.Выгодского. – М.: Мысль, 1965. - С. 414-420.
3. Корнійчук Л.Я. та ін. Історія економічних учень: Навч.посіб. –К.: КНЕУ, 2002. – С.139-151.
4. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008.

-С. 59-66.

5. Мешко І.М. Історія економічних вчень. Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки. – Навч. посібник. - К.: Вища шк., 1994.-С.172-195.

6. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли. -М.: Прогресс, 1968. - С.250-269.

ТЕМА 11. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ НА ЕТАПІ ІНФОРМАЦІЙНО- ТЕХНОЛОГІЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ (КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТ.).

План

1. Глобалізація економічних процесів і формування нової економіки.
2. Концепції неокласичного відродження.
3. Нове кейнсіанство.
4. Неоінституціоналізм.
5. Неомарксизм.

Література

1. Вірник Д. Ф., Голубовська С. А. Економічні погляди І.Франка. - К.:Знання, 1956. - 235с.

2. Горкша Л. П. Нариси з історії політичної економії в Україні. - К.:КНЕУ, 1994. – 326с.

3. З історії економічної думки на Україні. — К. Либідь, 1961. – 256с.

7. Корнійчук Л.Я. та ін. Історія економічних учень: Навч.посіб. –К.: КНЕУ, 2002. – С.151-171.

8. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. - М.: Мысль, 1987. - Т.4. – С.488-504; Т.5. -С.13-31; 61-109.

9. Геретик Ш. Критика буржуазных теорий политэкономии. - М.: Прогресс, 1977. – С.176 237, 240 316.

10.Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег //Антология экономической классики. –М.: МП «ЗКООНОВ», «КЛЮЧ», 1993. - С.139 494.

11.Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. -С. 66-70.

12.Мешко І.М. Історія економічних вчень. Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки. - Навч. посібник. - К.: Вища шк., 1994.-С.60-80, 93-112.

13.Осадчая И.М. Консерватизм против реформизма. - М.: Мысль, 1984. - С.66-75.

14. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли. - М.: Прогресс, 1968. - С.470-522.

15. Мюллер К. Неокейнсианство. - М.: Прогресс, 1971. - С.69-75.

16. Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економічних учень: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. - К.: Знання-прес, 2002. - С. 182-202.

ТЕМА 12. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В УМОВАХ РАДЯНСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ ТА ЙОГО ТРАКТУВАННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ ДУМЦІ.

План

1. Господарство УРСР у 20 р. ХХ ст.
2. Економічний розвиток України (30-50 рр. ХХ ст.)
3. Господарство України другої половини ХХ ст.
4. Довоєнна радянська економічна думка.
5. Післявоєнна радянська економічна думка.

Література

1. Афанасьев В. С. Этапы развития буржуазной политической экономии: (Очерк истории). — М. Прогресс, 1985. — 365с.

2. Волков Ю. В. Очерк теории развития буржуазной политэкономии. - Л.: Знание, 1988. — 452с.

3. Жученко В. С. Соціально-економічна програма революційного народництва на Україні. — К.: Економічна думка, 1969. — 265с.

4. Корнійчук Л.Я. та ін. Історія економічних учень: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2002. — С.171-180.

5. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. — Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. -С. 70-79.

6. Мизес Л. Бюрократия. Запланированный хаос. Антикапиталистическая ментальность / Пер. с англ. — М.: Мысль, 1993. — 253с.

7. Отмахов П. А. Современная американская политэкономия. (Вопросы методологии). — М.: Мысль, 1991.- 215с.

8. Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економічних учень: Навч. посіб. — 3-тє вид., випр. — К.: Знання-прес, 2002. — С. 202-217.

ТЕМА 13. ФОРМУВАННЯ ЗАСАД РИНКОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ (90-ТІ РОКИ ХХ СТ.).

План

1. Напрями ринкової трансформації України.
2. Сучасна економічна думка України.

Література

1. Блюмин И.Г. Кризис современной буржуазной политической экономики. - М.: Мысль, 1959. - С.168-220; 313-329; 358-399.
2. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. - М.: Мысль, 1987. - Т.4. – С.488-504; Т.5. -С.13-31; 61-109.
3. Геретик Ш. Критика буржуазных теорий политэкономии. - М.: Прогресс, 1977. -С.176-237, 240-316.
4. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. - С. 49-53.
5. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег // Антология экономической классики. - М.: МП «ЗКОНОВ», «КЛЮЧ», 1993.-С.139-494.
6. Леонідов І. Л. Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. - С. 79 83.
7. Мешко І.М. Історія економічних вчень. Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки. - Навч. посібник. - К.: Вища шк., 1994. - С.60-80, 93-112.
8. Мюллер К. Неокейнсианство. - М.: Прогресс, 1971. - С.69-75.
9. Осадчая И.М. Консерватизм против реформизма. - М.: Мысль, 1984. - С.66-75.
10. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли. - М.: Прогресс, 1968. -С.470-522.

3. ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

з дисципліни “ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ”

1. Визначте основні відмінні риси предмета історії економічних вчень від предметів інших фундаментальних економічних наук.
2. Сформууйте зв'язки історії економічних вчень, економічної історії та економічної теорії.
3. Розкрийте особливості методів історії економіки та економічної думки.
4. Подумайте, що можна вважати основною рушійною силою розвитку і зміни економічних ідей, теорій, концепцій. Чому одні теорії за своїм значенням виходили далеко за рамки свого часу, а інші існували лише в період, в якому безпосередньо були створені?
5. Періодизація економічної історії в межах "Історія економіки та економічної думки".
6. Основні етапи господарської еволюції первісного суспільства, їх характеристика.
7. Дайте порівняльну характеристику економічним поглядам, що панували у країнах Стародавнього Сходу і античної Греції.
8. Основні центри стародавніх цивілізацій та характерні риси їх економічного розвитку.
9. Поясніть, чому саме Аристотель вважається першим мислителем, що здійснив спробу визначення вартості товару.
10. В чому вбачається специфіка економічної думки у Стародавньому Римі? Що лежить в основі розбіжностей поглядів на організацію рабської праці Катона та Варрона?
11. Наведіть аргументи авторів економічних ідей і концепцій Давнього Світу, що відстоювали пріоритет натурального виробництва і засуджували розширення товарно-грошових відносин.
12. В чому особливості моделей ідеальної держави Платона і Аристотеля.
13. Виділіть основні риси економічної думки в середні віки на арабському Сході. Поясніть сутність концепції "соціальної фізики" Ібн-Хальдуна.

14. Основні риси феодального господарства.
15. Які методологічні принципи використовували у своїх економічних концепціях ранні та пізні каноністи? Наведіть приклади історичної аналогії в тоталітарних державах ХХ століття.
16. Порівняйте тлумачення основних економічних категорій в періоди раннього і пізнього канонізму. Як вони формулюються в сучасній економічній літературі?
17. Визначте економічний зміст теорії "справедливої ціни" Ф.Аквінського. В чому полягає її значення?
18. Складіть порівняльну характеристику теорій соціально-економічного устрою суспільства Т.Мора і Т.Кампанели.
19. Феодальне місто, його виникнення та економічна роль. Переростання ремесла у дрібнотоварне. Внутрішня та зовнішня торгівля.
20. Формування централізованих національних держав в Західній Європі. Особливості економічного розвитку Франції, Англії, Німеччини.
21. Що таке меркантилізм? Які історичні передумови зумовили його виникнення? В чому полягає відмінність між меркантилізмом як політикою і економічним вченням?
22. Найважливіші географічні відкриття кінця XV-XVI ст. Їх передумови і економічні наслідки.
23. Розкрийте сутність концепції національного багатства і шляхів його зростання у поглядах ранніх та пізніх меркантилістів.
24. Порівняйте тлумачення сутності грошей та їх функцій в періоди раннього та пізнього меркантилізму. В чому полягає сутність псування національної монети і до яких наслідків воно може привести економіку країни?
25. Викладіть історичні особливості меркантилізму в Англії, Франції, Росії та Україні.
26. Сформулюйте кількісну теорію грошей, що виникла в концепціях меркантилізму. Які ідеї меркантилістів набули важливого значення за

межами епохи, в якій формувалась і розвивалась доктрина меркантилізму?

27. Особливості процесу первісного нагромадження капіталу у провідних країнах світу - Англії, Нідерландах, Франції, Німеччини, США.

28. Становлення та розвиток мануфактурного виробництва в Європі.

29. Буржуазні революції в Європі та США. Їх економічні та фінансові програми.

30. Передумови промислової революції. Промисловий переворот, його джерела, напрямки, та соціально-економічні наслідки.

31. Які соціально-економічні передумови зародження класичної політекономії? Охарактеризуйте протилежну сутність і спрямованість принципів протекціонізму.

32. Виділіть критерії періодизації еволюції класичної школи, що зустрічаються в сучасній економічній теорії.

33. Особливості промислового перевороту у Франції, Німеччині, США.

34. Проаналізуйте, як змінювались погляди на сутність вартості в межах ранньої класичної політекономії.

35. Дайте оцінку внеску В.Петті розвиток класичної політекономії. Наскільки відповідає його тлумачення ренти і ціни землі сучасним поглядам на дані категорії?

36. Охарактеризуйте погляди П.Буагільбера на проблему ролі держави в економічній Системі суспільства.

37. Сутність фізіократії. Які особливості притаманні вченню фізіократів? В чому полягає зміст концепції "природного порядку" Ф.Кене? Розкрийте зміст його вчення про "чистий продукт".

38. Як представляв собі Ф.Кене механізм кругообігу господарчого життя країни. В чому полягає історико-економічне значення та які недоліки його теорії відтворення?

39. Які економічні ідеї А.Тюрго вказують на його прихильність вченню фізіократів В чому новизна теорії класів даного вченого Наскільки відповідають визначенням сучасної економічної науки тлумачення А.Тюрго

категорій "багатство", "заробітна плата", "прибуток", "позичковий відсоток", "ціна"?

40. Розкрийте особливості предмета дослідження А.Сміта. Вкажіть причини та наслідки застосування А.Смітом подвійної методології, економічного аналізу.

41. Поясніть, в чому вбачає А.Сміт фактори зростання багатства нації. Як він формулює сутність продуктивної і непродуктивної праці? Яка роль цієї теорії в економічній науці?

42. Порівняйте теорії відтворення Ф.Кене і А.Сміта та розкрийте сутність виразу "догма Сміта".

43. В чому полягає сутність концепцій А.Сміта про "економічну людину" і "невидиму руку"? Що розумів автор під останньою?

44. Складіть порівняльну характеристику поглядів А.Сміта і Д.Рікардо на проблему участі країн у зовнішній торгівлі.

45. Проаналізуйте, в яких історичних умовах сформувалось економічне вчення Д.Рікардо. Як автор формулює головну мету політичної економії? Яку методологію застосовує?

46. Наведіть погляди Д.Рікардо на основні категорії політичної економії. В чому полягає розбіжність поглядів автора з їх тлумаченням у А.Сміта?

47. Дайте оцінку висловлюванням Д.Рікардо про тенденцію заробітної плати та прибутку до зниження в умовах вільної конкуренції.

48. Складіть порівняльну характеристику поглядів В.Петті та Д.Рікардо на проблеми земельної ренти. Чим зумовлене положення Д.Рікардо про те, що "рента не є складовою частиною ціни товарів"?

49. Складіть порівняльну характеристику поглядів В.Петті та Д.Рікардо на проблеми земельної ренти. Чим зумовлене положення Д.Рікардо про те, що "рента не є складовою частиною ціни товарів"?

50. Дайте оцінку теорій капіталу, що відносяться до ранньої та зрілої класичної політичної економії.

51. Обґрунтуйте погляди Ж.Прудона на сутність власності. В чому полягає

значення даної концепції?

52. Дайте оцінку творчості Ш.Сісмонді як критика економічної ортодоксії класичної школи.

53. Які основні ідеї книги Т.Мальтуса "Дослідження про закон народонаселення" і в чому їх значення для економічної науки? Визначте, який із законів, відкритих автором даної роботи став одним із основних постулатів сучасної мікроекономіки?

54. З'ясуйте, в чому полягає взаємозв'язок "закону спадної родючості землі" і "залізного закону заробітної плати" Т.Мальтуса.

55. Теорія відтворення Т.Мальтуса. Чому Дж.М.Кейнс вважав Т.Мальтуса одним із попередників своєї концепції безкризового економічного розвитку?

56. В чому сутність і основні положення "закону Сея"? Обґрунтуйте, використовуючи логіку автора, вираз "Пропозиція породжує свій власний попит".

57. Розкрийте загальні положення теорії трьох факторів виробництва Ж.Б.Сея і витрат виробництва Т.Мальтуса. Чи правомірне тлумачення Ж.Б.Сея походження доходів підприємця?

58. Проаналізуйте, як змінювалися погляди на джерела диференційної ренти в межах класичної політекономії.

59. Складіть порівняльну характеристику поглядів Ж.Б.Сея, Т.Мальтуса, Ш.Сісмонді на проблему криз надвиробництва.

60. Охарактеризуйте відмінні риси класичної політекономії, яка розвивалася в Україні.

61. Оцініть позитивні сторони вчення соціалістів-утопістів другої половини ХІХ ст. і вкажіть основні недоліки їх теорій.

62. Поясніть, з якою метою К.Маркс ввів до аналізу категорію змінного капіталу. Розкрийте механізм виникнення доданої вартості по К.Марксу.

63. Теорія рентних відносин К.Маркса. Що розумів К.Маркс під абсолютною рентою. Які особливості теорії відтворення К.Маркса?

64. Поясніть, в чому полягає "революційний переворот" в економічній

науці, здійснений К.Марксом?

65. Визначте основні суперечності економічної теорії К.Маркса.

66. Основні тенденції розвитку світової економіки на межі XIX - XX століть.

67. Охарактеризуйте основні напрямки творчого розвитку марксизму, що домінували в теорії на початку XX ст.

68. Економіка Англії на межі XIX - XX століть.

69. Економіка Франції на межі XIX - XX століть.

70. Економіка Німеччини на межі XIX -XX століть.

71. Економіка США на межі XIX - XX століть.

72. Економічні причини Першої світової війни.

73. Поясніть, що сприяло "маржиналістській революції" в економічній науці і в чому полягає її зміст?

74. Обґрунтуйте концепцію граничної корисності австрійської школи і вкажіть її відмінності від аналогічної теорії математичної школи.

75. Дайте характеристику основним положенням кембриджської школи. Оцініть внесок в економічну теорію А. Маршала.

76. Оцініть внесок представників математичної школи в теорію споживчого вибору.

77. Сформулюйте концепції українських економістів, що стали складовою частиною сучасної неокласичної теорії.

78. Економічні наслідки Першої світової війни для США, Англії, Франції, Німеччини.

79. Економічна суть Версальської системи.

80. Плани Дауеса та Юнга, їх суть та мета.

81. Світова економічна криза 1929-1933 рр. та її особливості в США, Німеччині, Англії, Франції. Варіанти та шляхи виходу з неї.

82. Проаналізуйте, чому в період "Великої депресії" 1929-1933 р.р неокласична теорія зазнала своєї кризи. В чому виявилась розбіжність поглядів неокласичної теорії і Дж.М.Кейнса на проблему зайнятості?

83. Поясніть, чому саме сукупний попит в теорії Дж.М.Кейнса виступає об'єктом державного регулювання економіки.
84. Обґрунтуйте докази Дж.М.Кейнса про необхідність державного втручання в економіку.
85. Становище провідних країн у світовому господарстві напередодні Другої світової війни.
86. Економічні причини II світової війни.
87. Економічні наслідки війни для світової економіки. План Маршала.
88. Формування трьох центрів світового капіталізму. США, Японія, ФРН - нові економічні лідери.
89. Економіка США після Другої світової війни та основні тенденції її розвитку.
90. Економіка Японії після Другої світової війни та основні тенденції її розвитку.
91. Економіка Франції після Другої світової війни та основні тенденції її розвитку.
92. Англійська економіка в повоєнні роки, її основні тенденції.
93. Утворення ФРН та основні тенденції розвитку її економіки.
94. Охарактеризуйте основні положення неокейнсіанства і визначте причини такої трансформації кейнсіанської доктрини.
95. Складіть порівняльну характеристику неокейнсіанських і неокласичних теорій економічного зростання.
96. Охарактеризуйте напрямки розвитку основних положень теорії Дж.М.Кейнса у посткейнсіанських концепціях.
97. В чому полягає сутність неолібералізму? Складіть порівняльну характеристику поглядів М.Вебера і В.Ойкена як представників раннього неолібералізму.
98. Розкрийте сутність доктрини неолібералів ФРН про "соціальне ринкове господарство".
99. Обґрунтуйте висновки, які зробив М.Фрідмен з аналізу історії

грошового обігу США.

100. Що з'ясували американські монетаристи в галузі досліджень "конструкції" кривої Філіпса? Яке значення має введений М.Фрідманом показник "природний рівень безробіття"?

101. Проаналізуйте, які чинники відхилення економіки від рівноваги визначає АЛаффер.

102. Обґрунтуйте основні положення "теорії раціональних очікувань".

103. Які ідеї були поєднані в так званому "неокласичному синтезі" і до яких наслідків в теоретичному плані це привело?

104. Які історико-економічні передумови виникнення інституціоналізму? Чому останній вважають альтернативою неокласичної теорії? Сформулюйте основні методологічні особливості інституціоналізму.

105. Проаналізуйте, в чому вбачається єдність ідей нової історичної школи Німеччини і раннього американського інституціоналізму.

106. Розпад колоніальної системи і виникнення нових незалежних держав. Альтернативи їх соціально-економічного розвитку.

107. "Нові індустріальні країни" та причини їх швидкого економічного зростання.

108. Соціально-економічні проблеми країн, що розвиваються.

109. Господарство первісних племен на території України. Господарство скіфів.

110. Економічний розвиток східнослов'янських племен та його особливості.

111. Економічний розвиток Київської Русі.

112. Економічний розвиток українських земель в період загарбання іноземними державами.

113. Виникнення козачих поселень та їх розвиток.

114. Створення української козацької держави. Економічний розвиток Запорізької січі.

115. Економічний стан Лівобережної України за часи гетьманщини.

116. Економічна політика Петра I та її вплив на економіку України.

117. Соціально-економічне становище Правобережної України.
118. Визрівання передумов скасування кріпацтва. Основні положення селянської реформи 1861 р. в Росії та особливості її реалізації в Східній Україні.
119. Сільське господарство й аграрні відносини в пореформений період. Розвиток капіталізму в сільському господарстві.
120. Промисловість Східної та Західної України.
121. Фінанси і кредит. Грошова реформа царського уряду 1839-1843 рр.
122. Столипінська аграрна реформа та її здійснення в Україні.
123. Сільське господарство й аграрні відносини в Західній Україні.
124. Індустріалізація в Україні. Особливості промислового розвитку початку ХХ ст.
125. Фінанси і кредит. Грошова реформа царського уряду. 1885-1897рр.
126. Вплив Першої світової війни на економіку українських земель.
127. Політика "воєнного комунізму" та специфіка її здійснення в Україні.
128. "Нова економічна політика" і відбудова народного господарства України в 20-х роках.
129. Сталінська індустріалізація та її реальні результати.
130. Суцільна колективізація та її вплив на стан сільського господарства.
131. Проголошення Західно-Української Народної Республіки та економічна політика її уряду.
132. Економіка України на першому етапі Другої світової війни.
133. Соціально-економічні наслідки приєднання західноукраїнських земель до УРСР.
134. Початок війни СРСР з Німеччиною. Перебудова народного господарства на воєнний лад.
135. Втрати господарства і населення України в роки Другої світової війни. Відбудова народного господарства.
136. Україна в умовах кризи радянської тоталітарної системи і спроба її модернізації.

137. Посилення застійних явищ у соціально-економічному житті країни у 70-х першій половині 80-х років.
138. Спроби реформування господарської системи у другій половині 80-х років та їх невдача.
139. Акт про державну незалежність України 24 серпня 1991р. Розбудова національної економіки, її ринкова трансформація та інтеграція у світовий економічний простір.
140. Соціально-економічна криза та пошук напрямків її подолання.
141. Роль і місце господарства України у світовому економічному розвитку.
142. Загальна характеристика радянської економічної думки.
143. Сучасна економічна думка України.
144. Обґрунтування основ кризи 2007-2010 рр. в теоріях представників економічної думки України.

Міністерство освіти та науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

РЕФЕРАТ

з дисципліни “ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ”
на тему: «Теорії міжнародної торгівлі»

Виконав:

студент гр. МС-08-23
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Зразки оформлення плану реферату роботи

План

	стор.
ВСТУП.	3
1. Загальна характеристика теорій міжнародної торгівлі	5
2. Інструменти зовнішньоторговельної з поглядів меркантилістів	10
3. Теорії абсолютних та порівняльних переваг.	17
4. Теорія Хекшера Оліна та парадокс Леонтєва.	20
5. Новітні теорії міжнародної торгівлі	25
ВИСНОВОК.	28
ЛІТЕРАТУРА.	30

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. Баб'як М.Н., Пешенкова Л.А., Рибчук А.В. Економічна теорія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 208с.
2. Бутук А.И. Экономическая теория: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп.-К.:Викар, 2003.- 668с.
3. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: Підручник.-К.: Вища школа, 2007. - 540с.
4. Економічна енциклопедія.(У трьох томах. Т.1, Т. 2, Т.3.) /Редколегія: С.В.Мочерний (відп. ред.) та інші. – К.: Видавничий центр „Академія”, - 2000, 2001, 2002.- 864с., 848с., 952с.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред.. В.Д.Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
6. Экономическая теория (политэкономия): Учебник /Под общ. Ред. заслуженных деятелей науки Российской Федерации, профессоров В.И. Видянина, Г.П. Журавлёвой. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2000. - 592с.

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

Зразок оформлення посилань

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації ¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшуваного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹⁾Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Зразок оформлення графіків

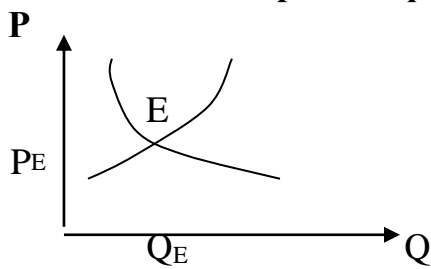

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»

1. Етапи розвитку економіки й основні напрямки економічної думки.
2. Предмет і метод "Історії економіки та економічної думки".
3. Методи історії економіки та економічної думки.
4. Функції історії економіки та економічної думки, її місце у системі наук.
5. Етапи господарської еволюції первісного суспільства.
6. Економічний розвиток перших цивілізацій Стародавнього Сходу.
7. Становлення економічної думки Стародавнього Сходу.
8. Господарство первісних племен на території Українських земель.
Трипільська культура.
9. Характерні риси економічного розвитку Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
10. Розвиток економічної думки Античного Світу.
11. Економічний розвиток східнослов'янських племен.
12. Характерні риси європейського господарства періоду середньовіччя.
13. Економічні погляди середньовіччя у Західній Європі.
14. Економічні погляди середньовікового Сходу.
15. Економічний розвиток Українських земель (V-XV ст.).
16. Економічна думка України періоду середньовіччя.
17. Вплив великих географічних відкриттів на економічний розвиток Європи.
18. Сутність і особливості первісного нагромадження капіталу у провідних країнах світу.
19. Теорії раннього та пізнього меркантилізму.
20. Економічний розвиток Запорізької Січі та економічні погляди Б.Хмельницького.
21. Промисловий переворот і його соціально-економічні наслідки.
22. Загальна характеристика ранньої класичної політекономії.
23. Зріла класична політекономія.
24. Пізня класична політекономія. Ідеї реформізму.
25. Пізня класична політекономія. Ідеї прагматизму.
26. Пізня класична політекономія. Ідеї апологетизму.
27. Західноєвропейський утопічний соціалізм.
28. Виникнення та розвиток марксистської економічної теорії.
29. Стара історична школа Німеччини.
30. Господарський розвиток України та економічні погляди її мислителів у другій половині XVII – першій половині XIX ст.
31. Основні тенденції розвитку світової економіки у другій половині XIX – на початку XX ст.
32. Нова історична школа Німеччини.
33. Порівняльна характеристика шкіл мікроекономічного аналізу (австрійська, американська, кембріджська, математична).
34. Економічний розвиток України в др. пол. XIX – на початку XX ст.
35. Дворянсько-ліберальна та ліберально-буржуазна думка.

36. Економічні погляди революційної та радикальної демократії.
37. Економічні ідеї народників.
38. Розвиток політичної економії в Україні.
39. Відображення марксизму в працях українських економістів.
40. Соціальний напрям в економічній думці України.
41. Розвиток економічної думки в Галичині.
42. Економічні наслідки першої світової війни. Світова економічна криза 1929-1933 рр.
43. Економічні наслідки другої світової війни.
44. Еволюція неокласичної теорії на початку ХХ ст.
45. Зародження інституціонально-соціального напрямку.
46. Виникнення кейнсіанської теорії.
47. Економічний розвиток європейських країн у другій половині ХХ ст.
48. Загальна характеристика ідей неолібералізму.
49. Неокласичний синтез.
50. Посткейнсіанство.
51. Післявоєнний інституціоналізм.
52. Глобалізація економічних процесів і формування нової економіки.
53. Концепції неокласичного відродження.
54. Нове кейнсіанство.
55. Неоінституціоналізм.
56. Неомарксизм.
57. Господарство УРСР у 20 р. ХХ ст.
58. Економічний розвиток України в 30-50 рр. ХХ ст.
59. Господарство України другої половини ХХ ст.
60. Загальна характеристика радянської економічної думки.
61. Напрями ринкової трансформації в Україні.
62. Сучасна економічна думка України.

5. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»

Тестові завдання

за модулем № 1: "Господарство та економічні погляди стародавнього світу."
Варіант № 1

- 1.1.1. Відокремлення в розвитку стадій феодалізму й капіталізму передбачає підхід:
а) цивілізаційний; б) формаційний; в) традиційний; г) історичний;
- 1.1.2. Назвіть вченого, з ім'ям якого пов'язують зародження економічної історії:
А) Д.Рікардо; б) А.Монкретьєн; в) А.Сміт; г) Ф.Кене; д) Т.Мор;
- 1.1.3. Назвіть період, коли економічна історія як наука відокремилась від політичної економії в самостійну науку: а)ХІХ ст. б)ХVІІ ст. в)ХV ст. г)ХVІ ст. д)ХVІІІ ст.
- 1.1.4. З наступних методів вкажіть той, яким не користується економічна історія:
а)історичний; б)логічний; в)хронологічний; г)граничний; д)лінгвістичний; е)класифікацій;
- 1.1.5. Вкажіть періоди розвитку людського суспільства з точки зору Б.Гільденбранта:
а)Натуральне господарство, рабовласницький спосіб виробництва, капіталістичний виробництва;

б)Первіснообщинний спосіб виробництва, натуральне господарство, перехідне суспільство, індустріальне суспільство;

в)Традиційне суспільство, індустріальне суспільство, постіндустріальне суспільство;

г)Натуральне господарство, грошове господарство, кредитне господарство;

д)Традиційне суспільство, перехідне суспільство, стадія швидкого визрівання, стадія підйому, століття масового споживання;

1.1.6. Вкажіть періоди розвитку людського суспільства з точки зору У.Ростоу: (див.п.5)

1.1.7. Вкажіть, яка з наведених нижче періодизацій стосується цивілізаційного підходу:

а)Археологічна макроформація, класова, приватновласницька макроформація, безкласова, комуністична макроформація;

б)Річний період, середньоземноморський період, океанський період;

в)Стародавня історія, середні століття, новий час, новітній час;

г)Передіндустріальне, індустріальне, постіндустріальне суспільство;

1.1.8. Вкажіть авторів формаційного підходу до періодизації історії:

а)Гелбрейт Дж., Кан Г., Беллд; б)Маркс К., Енгельс Ф.; в)Рошер В., Кніс К., Шмоллер Т;

г) Бюхер К., Гільдебрант Б., Brentano Л.; д) Тоффлер О., Турен А.;

1.1.9. Які визначні ознаки, за думкою Дж.Гелбрейта, характеризують індустріальне суспільство?

а) Панування великих корпорацій, які займають фактично монополне становище; посилення економічної активності держави; плановий характер функціонування й розвитку економіки;

б) Циклічний характер розвитку економіки; переважання вивозу капіталів над вивозом товарів;

в) Панування приватної власності на засоби виробництва; вільне підприємництво; конкуренція;

1.1.10. Аналіз являє собою: а) Розчленування явища на складові та їх дослідження;

б) Розподіл цілого на частки; в) Дослідження цілого в єдності його складових;

г) Поєднання окремих явищ в цілісний об'єкт дослідження;

за модулем № 1: "Господарство та економічні погляди стародавнього світу."
Варіант № 2

1.2.1 Викладення історії економічних учень (ІЕУ) починається з моменту:

- А) появи людини на землі;
- В) виникнення перших цивілізацій;
- С) створення перших бібліотек;
- Д) зародження першої економічної системи;
- Е) поява першої економічної теорії;

1.2.2 ІЕУ в загальній системі наук відноситься до:

- А) суспільних;
- В) прикладних;
- С) гуманітарних;
- Д) природних;
- Е) усе перераховане.

1.2.3 Функції ІЕУ в системі економічних наук:

- А) теоретичне осмислення досягнень кожної з них;
- В) узагальнення досягнень кожної з них;
- С) забезпечує одну з передумов їхнього поступального розвитку;
- Д) А, С;
- Е) А, В, С.

1.2.4 Історичний процес виникнення, розвитку, боротьби і зміни економічних ідей, що виражають інтереси визначених класів у розвитку суспільно-економічних формацій є:

- А) предметом ІЕУ;
- В) об'єктом ІЕУ;
- С) функцією ІЕУ;
- Д) А, В;
- Е) А, В, С.

1.2.5 Процес поповнення історико-економічних знань, як результат простого їхнього нагромадження при ускладненні інструментарію економічних досліджень-відбиває:

- А) кумулятивний підхід;
- В) неоліберальний підхід;
- С) марксистський підхід;
- Д) А, В;
- Е) А, В, С.

1.2.6 Процес поповнення історико-економічних знань, як результат безупинної боротьби між вільним ринком і централізовано-керованим господарств-відбиває: (див. п. 1.5)

1.2.7 Процес одержання знань, пов'язаний з нагромадженням і взаємодією суперечних один одному представлень -відбиває: (див. п. 1.5)

1.2.8 Марксистський напрямок ІЕУ наголошує на:

- А) Ролі соціально-економічних умов виникнення і розвитку економічних теорій;
- В) Ролі організаційно-технічних умов виникнення і розвитку економічних теорій;
- С) Ролі конкретно історичних умов виникнення і розвитку економічних теорій;
- Д) А, В;
- Е) А, В, С.

1.2.9 На основі принципу "класовий аналіз економічних поглядів" марксистський напрямок ІЕУ виділяє:

- А) зв'язок теорії й інтересів визначених класів;
- В) економічні формації;
- С) стадії розвитку формації: зародження, зрілість, розкладання.

1.2.10 На основі принципу науково обґрунтованої періодизації історії марксистський напрямок ІЕУ виділяє:

- А) зв'язок теорії й інтересів визначених класів;
- В) економічні формації;
- С) стадії розвитку формації: зародження, зрілість, розкладання.

- 2.3.1. В якому з нижчеперелічених центрів Стародавньої цивілізації вперше з'являється рабство?
- A) Стародавня Греція;
 - B) Стародавній Рим;
 - C) Стародавній Схід;
- 2.3.2. Який фактор домінував у створенні рабовласницьких відносин у Стародавній Греції?
- A) війни;
 - B) повільний розпад суспільного виробництва;
 - C) зародження товарних відносин.
- 2.3. В якій з цивілізацій в період рабства залишилась домінуючою суспільна власність?
- A) Стародавня Греція;
 - B) Стародавній Схід;
 - C) Стародавній Рим.
- 2.3.4. Яка з галузей виробництва домінувала у Стародавньому Римі?
- A) ремесло;
 - B) торгівля;
 - C) сільське господарство;
 - B) культура.
- 2.3.5. Республіканська форма правління була характерна для:
- A) Стародавньої Греції;
 - B) Стародавнього Сходу;
 - C) Стародавнього Риму.
- 2.3.6. Рабовласницький маєток в Стародавньому Римі називали:
- A) мануфактура;
 - B) латифундія;
 - C) вотчина;
 - D) вила.
- 2.3.7. Яка з перелічених характеристик не відноситься до особливостей економічного розвитку країн Стародавнього Сходу:
- A) виробничий характер рабства;
 - B) домінуючою галуззю в структурі господарства є землеробство;
 - C) низький рівень розвитку засобів виробництва.
- 2.3.8. Грецька колонізація не розповсюджувалася на:
- A) Східні та Північні берега Чорного моря;
 - B) Апеннінський та Піренейський півострови;
 - C) правильної відповіді немає;
- 2.3.9. Який з металів вперше почали використовувати для виготовлення знарядь праці в епоху мезоліту.
- A) мідь;
 - B) олово;
 - C) чавун;
 - D) залізо.
- 2.3.10. Домінуючими галузями в епоху палеоліту були:
- A) збирання та полювання;
 - B) прядіння та ткацтво;
 - C) скотарство та землеробство;
 - D) ремісництво та торгівля.

за модулем № 1: "Господарство та економічні погляди стародавнього світу."
Варіант № 4

2.4.1 В "Повчанні Гераклеопольського царя своєму сину" проблеми апарату управління вбачалися в:

- А) натуральній основі господарювання; В) ефективності функціонування;
- С) регулюванні господарства "знизу" - традиціями;
- Д) регулюванні господарства "зверху" - державою; Е) все перераховане.

2.4.2 .Кодекс Законів старовавілонського царя Хаммурапі спрямовувався на захист і визначення права:

- А) за яких "сильний не пригнічував би слабшого";
- В) лихварська експлуатація до 20% в грошовій та до 33% в натуральній формі;
- С) існування приватної власності на землю;
- Д) швидкий розвиток товарно-грошових відносин і поширення боргового рабства и кабальництва;
- Е) все перераховане.

2.4.3 "Артхашастра" показує але не доводить необхідність:

- А) стародавньої Індійської держави в господарському житті;
- В) введення податків за землекористування;
- С) вирішення фінансових проблем держави;
- Д) документального обліку доходів і витрат;
- Е) все перераховане.

2.4.4 В якому напрямі економічної думки стародавнього Китаю розглядалися проблеми інтересів родовой знаті: А) конфуціанство; В) легізм; С) даосизм; Д) все перераховане.

2.4.5 Такі функції грошей, як міра вартості й засоби обігу висунув:

- А) Гомер; В) Гесіода; С) Ксенофонт; Д) Аристотель; Е) Платон; Ф) Перикл.

2.4.6 .Вперше поняття "економіка" і "хремастика" виділив:

- А) Гомер; В) Гесіода; С) Ксенофонт; Д) Аристотель; Е) Платон; Ф) Перикл.

2.4.7 .Перехід від мінової торгівлі до товарного обігу та обігу грошей в якості капіталу показав:

- А) Гомер; В) Гесіода; С) Ксенофонт; Д) Аристотель; Е) Платон; Ф) Перикл.

2.4.8 .Обґрунтування, що доход від землі є самим надійним і не викликає заздрощів навів:

- А) Катон Старший; В) Тіберій Гракх; С) Гай Гракх; Д) Варрон; Е) Колумелла; Ф) Августин Блажений.

2.4.9 Закон, дозволяє орендувати не більше 500 югерів землі, а надлишки повернути державі для розподілу між нужденними запропонував:

- А) Катон Старший; В) Тіберій Гракх; С) Гай Гракх; Д) Варрон; Е) Колумелла; Ф) Августин Блажений.

2.4.10 Закон про продаж міським біднякам хліба з міських сховищ за низькими цінами прийняв: (див. п. 2.8);

- А) Катон Старший; В) Тіберій Гракх; С) Гай Гракх; Д) Варрон; Е) Колумелла; Ф) Августин Блажений.

за модулем № 1: "Господарство та економічні погляди стародавнього світу."
Варіант № 5

2.5.1 Такі функції грошей, як міра вартості й засоби обігу висунув:

А)Гомер; В)Гесіода; С)Ксенофонт; D)Аристотель; Е)Платон; F)Перикл.

2.5.2 .Вперше поняття "економіка" і "хремастика" виділив:

А)Гомер; В)Гесіода; С)Ксенофонт; D)Аристотель; Е)Платон; F)Перикл.

2.5.3 .Перехід від мінової торгівлі до товарного обігу та обігу грошей в якості капіталу показав:

А)Гомер; В)Гесіода; С)Ксенофонт; D)Аристотель; Е)Платон; F)Перикл.

2.5.4 .Обґрунтування, що доход від землі є самим надійним і не визиває заздрощів навів:

А)Катон Старший; В)Тиберій Гракхі; С)Гай Гракхі; D)Варрон; Е)Колумелла; F)Августин Блаженний.

2.5.5 Закон, дозволяє орендувати не більше 500 югерів землі, а надлишки повернути державі для розподілу між нужденними запропонував:

А)Катон Старший; В)Тиберій Гракхі; С)Гай Гракхі; D)Варрон; Е)Колумелла; F)Августин Блаженний.

2.5.6 Закон про продаж міським біднякам хліба з міських сховищ за низькими цінами прийняв:

А)Катон Старший; В)Тиберій Гракхі; С)Гай Гракхі; D)Варрон; Е)Колумелла; F)Августин Блаженний.

2.5.7. Неєфективність рабської праці обґрунтував:

А)Катон Старший; В)Тиберій Гракхі; С)Гай Гракхі; D)Варрон; Е)Колумелла; F)Августин Блаженний.

2.5.8. Обґрунтування "рівної" вшанованості фізичної та розумової праці запропонував: А)Катон Старший; В)Тиберій Гракхі; С)Гай Гракхі; D)Варрон; Е)Колумелла; F)Августин Блаженний.

2.5.9. Припущення щодо використання нерабської праці висловив:

А)Катон Старший;

В)Тиберій Гракх;

С)Гай Гракх;

D)Варрон;

Е)Колумелла;

F)Августин Блаженний.

2.5.10. Необхідність працювати всім довів:

А)Катон Старший;

В)Тиберій Гракх;

С)Гай Гракх;

D)Варрон;

Е)Колумелла;

F)Августин Блаженний.

за модулем № 2: "Становлення ринкового господарства та формування економічної науки."
Варіант № 1

2.1.1. Назвіть форму зовнішньоекономічного примусу, при якому необхідний та додатковий продукт виробляється в своєму господарстві:

- A) панщина;
- B) натуральний оброк;
- C) відпрацьована рента.

2.1.2. Серед форм феодалної земельної ренти відомі:

- A) три;
- B) дві;
- C) жодної.

2.1.3. "Цехова" система виробництва характерна для:

- A) феодалізму;
- B) феодалізму і капіталізму;
- C) для всіх суспільств окрім первісного.

2.1.4. Який зі шляхів не був характерним для виникнення кріпацтва:

- A) революції та проголошення юридичної свободи;
- B) система колоній;
- C) система іпотечних кредитів;
- D) практика переходу під "опіку" крупних землевласників.

2.1.5. Формою позаекономічного примусу, при якому необхідний продукт виробляється в своєму господарстві, а додатковий в панському:

- A) грошовий оброк;
- B) натуральний оброк;
- C) панщина.

2.1.6. Для якого хронологічного періоду характерно повний розвиток феодалних відносин?

- A) V - X ст.;
- B) XI - XV ст.;
- C) XV - XVII ст.;
- D) XVII - XVIII ст.

2.1.7. Який елемент не є характерною рисою феодалних відносин?

- A) поява вотчини;
- B) створення міст;
- C) закріпачення селян;
- D) поява найманих працівників;
- E) відробіточна рента.

2.1.8. Яка з форм феодалного землеволодіння була характерна для середньовічної Англії?

- A) «марка»;
- B) вотчина;
- C) сеньйорія;
- D) манор.

2.1.9. В середні віка торговці об'єднувалися в:

- A) алоди;
- B) бенефіції;
- C) феоди;
- D) гільдії.

2.1.10. Правомірність існування рабства та кріпацтва обґрунтовувалася в:

- A) "Салічеська Правда"; B) "Капітулярій про віли"; C) "Зведення канонічного права";
- D) "Сума теології"; E) середньовікових "Єресях".

за модулем № 2: "Становлення ринкового господарства та формування економічної науки."
Варіант № 2

2.2.1 Які з перерахованих проблем охоплює економічна думка Середньовіччя в країнах Сходу:

- A) обґрунтування законності володіння феодалною землею;
- B) поділ суспільства на класи; C) розвиток товарно-грошових відносин;
- D) A, B, C; E) нічого з названого.

2.2.2 Який твір був створений у Середньовіковому Китаї:

- A) план збагачення держави, план посилення армії, план заспокоєння народу;
- B) Коран; C) теорія суспільного прогресу (соціальна фізика);
- D) A, B, C; E) нічого з названого.

2.2.3 Основною вимогою "Корана" до віруючих арабів є:

- A) чітке дотримання міри та ваги при торгових операціях;
- B) порядність в торгових операціях;
- C) необхідність здійснювати торгові операції тільки на золото або будь-які інші дорогоцінні метали; D) все перераховане; E) нічого з названого.

2.2.4 Збагатити державу в трактаті М.Гоу "План збагачення держави, план посилення армії, план заспокоєння народу" передбачалося за рахунок:

- A) розвитку землеробства; B) фінансів держави; C) військових дій; D) A, B;
- E) все перераховане;

2.2.5 Належність до прошарку чи класу в країнах Середньовікового Сходу визначалася за:

- A) розміром майна; B) відношенням до релігії (згідно церковного сану);
- C) за спадщиною; D) все перераховане; E) нічого з названого;

2.2.6 Основні заняття людей, які добувають засоби для існування:

- A) Ремесло, торгівля, наука, мистецтво; B) Землеробство, тваринництво;
- C) Все з перерахованого (A, B); D) Полювання та рибальство; E) Лихварство;

2.2.7 Етапи розвитку суспільства в "Теорії суспільного прогресу" Ібн Хальдуна:

- A) Цивілізації; B) Примітивності; C) Збагачення суспільства; D) A, B; E) A, B, C;

2.2.8 Який період виникнення ранньофеодальної держави відобразив Коран?

- A) VII-VIII ст.; B) III ст. до н.е.; C) I ст.; D) XX ст.; E) V ст.

2.2.9 Передумови розвитку економічної думки епохи середньовіччя:

- A) люди починають виробляти надлишковий продукт;
- B) заходи держави по розподілу земель в приватне володіння й користування;
- C) використання матеріальних благ яке враховувало соціальні ранги людей;
- D) A, B. E) A, B, C.

2.2.10 Середньовікові автори засуджували:

- A) намагання християн збагатитися; B) збори оброків у натуральній формі;
- C) відносини власності; D) нічого з названого; E) все перераховане.

2.3.1. У який період проходять Великі географічні відкриття?

- A) XI-XV ст.;
- B) XV-XVII ст.;
- C) XVII-XVIII ст.

2.3.2. Який з морських шляхів не можна вважати складовим Великих географічних відкриттів?

- A) у Індію навколо Африки;
- B) навколо земної кулі;
- C) з варяг в греки;
- D) до берегів Америки.

2.3.3. У якої з країн вперше з'явилися колоніальні володіння?

- A) Англія;
- B) Португалія;
- C) Франція;
- D) Німеччина.

2.3.4. У чому виражається «революція цін»?

- A) у підвищенні цін;
- B) у зниженні цін;
- C) у подорожчанні золота;
- D) у здешевленні золота.

2.3.5. Яка глибинна причина «революції цін»?

- A) зростання притока дорогоцінних металів в Європу;
- B) витік золота в інші країни;
- C) падіння вартості грошових металів.

2.3.6. На зміну мануфактури прийшло:

- A) цехове виробництво;
- B) дрібне ремісницьке виробництво;
- C) крупна машинна індустрія.

2.3.7. Процес огорожування проходив у:

- A) Німеччині; B) Франції; C) Англії; D) США; E) Японії.

2.3.8. Джерелами первинного накопичення капіталу не є:

- A) колоніальні загарбництва; B) протекціонізм;
- C) фритредерство; D) державні позики.

2.3.9. Перша буржуазно-демократична революція відбулася в:

- A) Англії; B) Франції; C) Нідерландах; D) Німеччині.

2.3.10. Підприємства, що засновані на розподілі праці, ручний ремісницькій техніці та найманій робочій силі

- A) ремісницький цех;
- B) фабрика;
- C) мануфактура;
- D) латифундія.

за модулем № 2: "Становлення ринкового господарства та формування економічної науки."
Варіант № 4

- 2.4.1 Меркантилізм - це: А)методологічний підхід;
В)економічне навчання; С)наукова теорія; D)прийом наукового пізнання.
- 2.4.2 Постулати меркантилізму ґрунтувалися на (1-описі явищ, що спостерігаються; 2-класифікації явищ, що спостерігаються; 3-аналізі явищ, що спостерігаються): А)1,2; В)2,3; С)1,3; D)1,2,3;
- 2.4.3 Меркантилізм, як економічне учення, був відображенням:
А)економічної політики держави; В)розвитку торгівлі;
С)нагромадження грошей (золота); D)усе перераховане.
- 2.4.4 Ранньому меркантилізму характерно (1-монетарна концепція; 2-"теорія грошового балансу"; 3-використання економічних факторів для розвитку торгівлі; 4-замкне вивозу грошей із країни; 5-розвиток судноплавства в сполученні з розвитком експорту): А)1,2,3; В)1,3,4; С)3,4,5; D)2,5; E)3,4;
- 2.4.5 Пізньому меркантилізму характерно: (див. п.4.4.)
- 2.4.6 У меркантилістів ціллю виробництва є: А)багатство; В)мінова вартість;
С)додана вартість; D)усе перераховане; E)нічого з перерахованого.
- 2.4.7 Розпад економічної структури феодалізму прискорили розвиток:
А)продуктивних сил; В)товарно-грошових відносин; С)торгівлі; D)А,В; E)А,В,С.
- 2.4.8 Капітал, нажитий торгівлею і лихварством, відповідно до теорії меркантилістів перетворювався на:
А)промисловий; В)фінансовий; С)банківський; D)усе назване.
- 2.4.9 Методи первісного нагромадження капіталу були пов'язані з (1-насильством; 2-мошейничеством; 3-грабежом; 4-економічним примусом):
А)1,2,4 В)2,3,4 С)1,2,3 D)1,2 E)2,4
- 2.4.10 У період первісного нагромадження капіталу кредиторами держави були:
А)власники грошового капіталу; В)власники промислового капіталу;
С)власники фінансового капіталу; D)усе перераховане;
E)нічого з перерахованого, тому що державного боргу ще не було.

за модулем № 2: "Становлення ринкового господарства та формування економічної науки."
Варіант № 5

2.5.1. Механічна прядка "Джені" була розроблена в період

- A) первинного накопичення капіталу;
- B) великих географічних відкриттів;
- C) промислового перевороту;
- D) вірної відповіді не має.

2.5.2. В якій з країн промисловий переворот почався раніше за інші:

- A) Франція;
- B) США;
- C) Англія;
- D) Німеччина.

2.5.3. Для якого періоду характерним є введення до виробництва парового двигуна Дж. Уатта

- A) 90-і рр. 18ст.;
- B) 30-і рр. 19 ст.;
- C) 20-і рр. початку 20 ст.;
- D) початок 18ст.

2.5.4. Що не відноситься до наслідків промислового перевороту середини 18-першої половини 19ст.:

- A) широке розповсюдження мануфактурної форми організації виробництва;
- B) ріст виробництва та утворення промислових центрів;
- C) зміна соціальної структури суспільства;
- D) залучення до виробництва праці жінок та дітей.

2.5.5. Парова енергія була замінена електричною:

- A) наприкінці 19ст.;
- B) в 30-і рр. 19 ст.;
- C) в 20-і рр. початку 20ст.;
- D) на початку 19 ст.

2.5.6. Перша електростанція була побудована в:

- A) Росії;
- B) США;
- C) Японії;
- D) Німеччині.

2.5.7. Головним у промисловому перевороті другої половини 18ст. був перехід:

- A) від патріархального господарства до товарного;
- B) від ремісницького виробництва до мануфактурного;
- C) від ручної праці до машинної;
- D) від машинного виробництва до автоматизованого.

2.5.8. В якій з країн ріст фінансового капіталу випереджував ріст промислового:

- A) Росії;
- B) Англії;
- C) Франції;
- D) США.

2.5.9. На зміну мануфактурі приходять:

- A) цехове виробництво;
- B) дрібне ремісничє виробництво;
- C) велика машинна індустрія.

2.5.10. Принцип економічної політики фізіократів:

- A) активний протекціоністський вплив;
- B) "laissez faire, laissez passer";
- C) активний вплив на промисловість;
- D) усе перераховане;
- E) нічого з названого.

за модулем № 3: "Особливості європейського економічного розвитку й економічної думки (друга половина XIX – початок XX ст.)"
Варіант № 1

3.1.1. Французький капіталізм XIX віку можна охарактеризувати як:

- A) військово-феодальний;
- B) буржуазно-юнкерський;
- C) колоніальний;
- D) лихварський.

3.1.2. У кінці XIX століття світове економічне лідерство переходить:

- A) від Франції до Німеччини;
- B) від Англії до США;
- C) від Англії до Франції;
- D) від Франції до США.

3.1.3. Активне державне втручання в процес індустріалізації в кінці XIX - початку XX було характерною особливістю:

- A) Німеччини;
- B) Франції;
- C) Англії;
- D) США;
- E) Японії.

3.1.4. Серед країн Антанти не було:

- A) Росії;
- B) Англії;
- C) Франції;
- D) Італії.

3.1.5. Виключно швидкі темпи економічного росту США в першій половині 19ст. були пов'язані з:

- A) власними науково-технічними розробками;
- B) відсутністю цехових обмежень;
- C) впливом загарбницьких війн;
- D) використанням державного регулювання економіки.

3.1.6. До основних рис економічного розвитку зарубіжних країн наприкінці 19ст. не відноситься

- A) поступовий перехід від досконалої конкуренції до монополізму;
- B) масове впровадження у виробництво прядок;
- C) зародження та розвиток автомобілебудування;
- D) виникнення хімічної промисловості.

3.1.7. Двигун внутрішнього згорання винайшов:

- A) Р.Дізель; B) Р.Даймлер; C) К.Бенсон; D) Г.Форд.

3.1.8. Стандартизоване масове виробництво автомобілів з використання конвеєра вперше здійснилося на заводах компанії:

- A) "Ролс-ройс" (1900-1901); B) Г.Форда (1912-1913);
- C) "Міцуді" (1904-1905); D) "Рено" (1910-1911).

3.1.9. До нових галузей, що виникли у другій половині 19ст. не відноситься:

- A) виробництво електроенергії;
- B) здобуття та переробка нафт;
- C) кольорова металургія;
- D) хімічна промисловість.

3.1.10 Який метод використовують маржиналісти в своїх дослідженнях:

- а) математичний; б) логічний; в) динамічний; г) все вище назване

за модулем № 3: "Особливості європейського економічного розвитку й економічної думки (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)"
Варіант № 2

3.2.1 У маржиналістів в якості об'єкта є дослідження:

- а) валового прибутку; б) національного дивіденду; в) граничної корисності;
- г) вартості; д) торговельного балансу; е) поведінки й суб'єктивних мотивів людини.

3.2.2 Вчення маржиналістів суттєво розвинули теорію: (див. п. 8.1)

3.2.3 У маржиналістів "цінність матеріальних благ" залежить від:

- а) насиченості благами при споживанні; б) цінності інших благ;
- в) корисності благ; г) не від чого не залежить.

3.2.4 Який метод використовують маржиналісти в своїх дослідженнях:

- а) математичний; б) логічний; в) динамічний; г) все вище назване

3.2.5 За А. Пігу національний добробут оцінюється найголовнішим показником: (див. п. 8.1)

3.2.6 А. Пігу – засновник теорії:

- а) добробуту; б) оптимальних цін; в) корисності; г) цінності.

3.2.7 А. Маршалл – засновник теорії: (див. п. 8.6)

3.2.8 Під вартістю А. Маршалл розумів:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.2.9 Корисність за А. Маршаллом визначає:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.2.10 За А. Маршаллом визначення попиту на товари передбачає необхідність враховувати:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.3.1. Під вартістю А.Маршалл розумів:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.3.2. Корисність за А.Маршаллом визначає:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.3.3 За А.Маршаллом визначення попиту на товари передбачає необхідність враховувати:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.3.4. Для австрійської школи властивим є:

- а) поверхнево-емпіричний метод; б) метод єдності історичного й логічного;
- в) метод абстракції; г) суб'єктивно-психологічний метод.

3.3.5. Основним у маржиналіській методології є: (див. п. 8.8)

- 3.3.6. За Д.Б.Кларком складовими економіки є [серед: 1) універсальна економіка; 2) економічна статика; 3) економічна динаміка; 4) домашнє господарство; 5) міське господарство; 6) народне господарство]:
- а) 2+3; б) 4+6; в) 4+5+6; г) 1+2+3; д) все назване; е) нічого з названого.

3.3.7. За Д.Б.Кларком економіка може мати станів рівноваги:

- а) 1; б) 2; в) багато; г) жодного

3.3.8. Д.Б.Кларк сприймав теорію:

- а) народонаселення Мальтуса; б) трьох факторів виробництва Сея;
- в) вартості А.Сміта; г) а+б.

3.3.9. Ідеї Л.Вальраса заклали підґрунтя:

- а) моделі В.Леонтьєва "витрати-випуск"; б) системи національних рахунків;
- в) міжгалузевого балансу народного господарства в СРСР;
- г) все назване; д) нічого з названого.

3.3.10. Першим серед маржиналістів поставив під сумнів досконалість ринкового механізму й вільної конкуренції:

- а) Г.Гессен; б) Й.Тюнен; в) Ж.Дюпюї; г) А.Курно; д) Р.Хутрі; е) Г. Кассель; ж) А.Пігу

за модулем № 3: "Особливості європейського економічного розвитку й економічної думки (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)"
Варіант № 4

3.4.1. У маржиналістів "цінність матеріальних благ" залежить від:

- а) насиченості благами при споживанні;
- б) цінності інших благ;
- в) корисності благ;
- г) не від чого не залежить.

3.4.2. Який метод використовують маржиналісти в своїх дослідженнях:

- а) математичний;
- б) логічний;
- в) динамічний;
- г) все вище назване

3.4.3. За А. Пігу національний добробут оцінюється найголовнішим показником:

- а) валового прибутку;
- б) національного дивіденду;
- в) граничної корисності;
- г) вартості;
- д) торговельного балансу;
- е) поведінки й суб'єктивних мотивів людини.

3.4.4. А. Пігу – засновник теорії:

- а) добробуту;
- б) оптимальних цін;
- в) корисності;
- г) цінності.

3.4.5. А. Маршалл – засновник теорії:

- а) добробуту;
- б) оптимальних цін;
- в) корисності;
- г) цінності.

3.4.6. Серед країн Антанти не було:

- А) Росії;
- В) Англії;
- С) Франції;
- Д) Італії.

3.4.7. Виключно швидкі темпи економічного росту США в першій половині 19 ст. були пов'язані з:

- А) власними науково-технічними розробками;
- В) відсутністю цехових обмежень;
- С) впливом загарбницьких війн;
- Д) використанням державного регулювання економіки.

3.4.8. До основних рис економічного розвитку зарубіжних країн наприкінці 19 ст. не відноситься

- А) поступовий перехід від досконалої конкуренції до монополізму;
- В) масове впровадження у виробництво прядок;
- С) зародження та розвиток автомобілебудування;
- Д) виникнення хімічної промисловості.

3.4.9. Двигун внутрішнього згорання винайшов:

- А) Р. Дізель;
- В) Р. Даймлер;
- С) К. Бенсон;
- Д) Г. Форд.

3.4.10. Стандартизоване масове виробництво автомобілів з використання конвеєра вперше здійснилося на заводах компанії:

- А) "Ролс-ройс" (1900-1901);
- В) Г. Форда (1912-1913);
- С) "Міцубі" (1904-1905);
- Д) "Рено" (1910-1911).

за модулем № 3: "Особливості європейського економічного розвитку й економічної думки (друга половина XIX – початок XX ст.)"

Варіант № 5

3.5.1. Теорія монополістичної конкуренції була створена:

а) К.Марксом; б) Дж.Робінсон; в) А.Маршалом; г) Е.Чемберліном.

3.5.2. Згідно з теорією ціни А. Маршалла, рівноважна ціна визначається на основі: а) трудової теорії; б) теорії витрат; в) теорії граничної корисності; г) теорії граничної корисності та теорії витрат.

3.5.3. Неолібералізм на відміну від кейнсіанства припускає (набір букв):

- а) лібералізацію економіки;
- б) вільну конкуренцію, яка підтримується державою;
- в) відносно пасивне державне втручання в економіку;
- г) відносно активне державне втручання в економіку.

3.5.4. Дж. Гелбрейт вважав, що для моделі нового індустріального суспільства не характерно:

- а) переміщення реальної влади в корпораціях від власників капіталу до техноструктури;
- б) переорієнтація виробництва з максимізації прибутку на підтримання міцних позицій на ринку;
- в) переорієнтація економіки вільної конкуренції на систему жорсткого планування;
- г) правильна відповідь відсутня.

3.5.5. Відмінності положень кейнсіанської економічної теорії від класичних економічних положень заключаються (набір букв):

- а) у поглядах на процес регулювання ринку праці;
- б) у визначенні ролі держави в економіці;
- в) у підходах до розуміння суті загальної рівноваги;
- г) правильної відповіді немає.

3.5.6. Крива Лаффера відображає функціональний взаємозв'язок між:

- а) рівнем інфляції і рівнем безробіття;
- б) рівнем банківського відсотка і розміром заощаджень;
- в) рівнем податкових ставок і величиною надходжень до державного бюджету;
- г) рівнем цін та кількістю грошей в обігу.

3.5.7. Хто з економістів вперше запропонував термін "економікс":

а) Дж. Б. Кларк; б) А. Сміт; в) Г. Госсен; г) А. Маршалл; д) правильної відповіді немає?

3.5.8. Хто з перелічених груп економістів є прихильниками посткейнсіанської економічної теорії: а) М.

Фрідмен, С. Харріс, Д. Хікс; б) Д. Хікс, А. Хансен, С. Харріс;

в) Дж. Робінсон, Н. Калдор, П. Сраффа; г) М. Фрідмен, П. Самуельсон, Ф. Хайек?

3.5.9. До практичних рекомендацій М. Фрідмена щодо державного регулювання економіки належать:

- а) жорстке регулювання темпу приросту грошової маси;
- б) відміна мінімальних ставок заробітної плати;
- в) значне збільшення витрат на соціальні програми;
- г) правильно а, б; д) правильно а, б, в.

3.5.10. На думку М. Фрідмена, золоте правило монетаризму передбачає:

- а) пропонування грошей повинно збільшуватися тими ж темпами, що й темп зростання реального ВВП; б) пропонування грошей повинно збільшуватися тими ж темпами, що й темп зростання рівня цін; в) швидкість обігу грошей обернено пропорційна їх кількості;
- г) кількість грошей в обігу завжди дорівнює попиту на них.

за модулем № 4: "Сучасна економіка та економічна думка"
Варіант № 1

4.1.1. Вперше поняття організації як економічного феномена було використане для побудови своєї теоретичної концепції:

- а. М. Вебером
- б. А. Маршаллом
- в. Д. Кейнсом
- г. К. Марксом

4.1.2. Відзначте правильне твердження:

- а. старий інституціоналізм піддав критиці положення, становлячі "жорстке ядро неокласики";
- б. неоінституціоналізм піддав критиці положення, становлячі "жорстке ядро неокласики";
- в. ніхто і ніколи не піддавав критиці положення, становлячі "жорстке ядро неокласики";
- г. поняття "жорстке ядро неокласики" не відоме економічній науці

4.1.3. Конфлікт між інтересами власників і менеджерами заглиблюється через:

- а. асиметрії інформації
- б. жорсткого контролю з боку власника
- в. приятельських відносин між менеджером і власником
- г. немає вірної відповіді

4.1.4. Трансакція це:

- а. обмін товарами і специфікація прав власності
- б. відчуження і привласнення прав власності і свобод, створених суспільством
- в. витрати ведення переговорів
- г. витрати пошуку інформації

4.1.5. Теорія суспільного вибору вивчає:

- а. ринки послуг
- б. ринки товарів і послуг
- в. "політичні ринки"
- г. вірні відповіді а) і в)

4.1.6. Передумовами неокласичної теорії не є:

- а. стабільні переваги, які носять ендогенний характер;
- б. раціональний вибір (поведінка, що максимізує);
- в. неравновесие на макрорівні для забезпечення активнішої діяльності індивідів;
- г. рівновага на ринку і загальна рівновага на всіх ринках;

4.1.7. У моделі інституційної рівноваги функція трансакційних витрат є:

- а. попитом на інститути
- б. пропозицією інститутів
- в. кривої продуктової трансформації
- г. всі відповіді не вірні

4.1.8. Що не відноситься до розмивання прав власності:

- а. обмеження держави на вільний продаж землі
- б. добровільне делегування частини правомочності
- в. обмеження держави на підприємства забруднюючі навколишнє середовище
- г. придбання прав власності, пов'язане з порушенням законодавства в ході приватизація

4.1.9. Які види витрат не включаються в трансакційні витрати

- а. витрати контролю виконання контракту
- б. витрати пошуку інформації
- в. транспортні витрати
- г. витрати експлуатації економічної системи

4.1.10. Специфікація прав власності означає:

- а. визначення законних шляхів передачі власності
- б. виключення інших суб'єктів з вільного доступу до ресурсу
- в. визначення об'єкту власності
- г. визначення суб'єкта власності

за модулем № 4: "Сучасна економіка та економічна думка"
Варіант № 2

4.2.1. Згідно кейнсіанської теорії, збільшення зайнятості, яке обумовлене новими інвестиціями, приводить до:

- а) зменшення доходу; б) збільшення доходу;
- в) зменшення інвестицій; г) зменшення споживання;
- д) правильно б, в.

4.2.2. Які з перелічених відносин, на думку інституціоналістів, не впливають на економічну діяльність:

- а) сімейні; б) правові;
- в) технологічні; г) правильної відповіді немає?

4.2.3. Який рядок у таблиці правильно передає погляди кейнсіаців та монетаристів на швидкість обігу грошей:

Кейнсіанство

Монетаризм

- а) Постійно зростає; Постійно зменшується;
- б) Залишається незмінним; Зростає;
- в) Змінюється не завбачено; Змінюється завбачено;
- г) Змінюється завбачено; Змінюється не завбачено.

4.2.4. Мультиплікатор в теорії Кейнса розраховується як:

- а) відношення приросту доходу до приросту інвестицій;
- б) відношення приросту інвестицій до приросту доходу;
- в) відношення приросту доходу до приросту споживання;
- г) відношення приросту споживання до приросту доходу?

4.2.5. Поняття мультиплікатора Кейнс вводить, щоб показати, що:

- а) споживання зростає повільніше, чим зростає дохід;
- б) приріст інвестицій та приріст доходу прямо пропорційні;
- в) початкові інвестиції обумовлюють приріст зайнятості та доходу;
- г) правильної відповіді немає.

4.2.6. Термін "інституціоналізм" означає: а) звичай, заведений порядок; б) порядок, який закріплений у формі закону; в) сукупність суспільних традицій, звичаїв, які відображають загальноприйнятий образ мислення групи людей або народу; г) моральні та правові норми.

4.2.7. Засновниками теорії економіки пропозиції були:

- а) Дж.М.Кейнс; б) М.Фрідмен; в) А.Лаффер; г) Дж.Робінсон; д) Р.Мандель

4.2.8. Школа раціональних очікувань зародилася у:

- а) Англії; б) Німеччині; в) США; г) Японії; д) Франції.

4.2.9. Термін "раціональні очікування" до наукового обігу увів:

- а) Дж.Мут; б) Р.Лукас; в) Н.Уоллес; г) А.Лаффер; д) Є.Доммар.

4.2.10. Назвіть авторів роботи "Раціональні очікування і економічна практика" (1991 р.):

- а) Дж.Мут, А.Лаффер; б) Т.Веблен, Д.Коммонс; в) Л.Вальрас, В.Парето; г) Р.Лукас, Т.Сарджент;
- д) Д.Белл, У.Ростоу.

за модулем № 4: "Сучасна економіка та економічна думка"
Варіант № 3

4.3.1. У основу «Нового курсу» Рузвельта було покладено:

- А) активна зовнішньоекономічна політика;
- В) активна грошово-кредитна політика;
- С) надання повної свободи ринку;
- Д) активна антимонопольна політика;
- Е) активна бюджетно-податкова (фіскальна) політика.

4.3.2. "Велика депресія" – це економічна криза перевиробництва:

- А) 1913р.;
- В) 1920-1921рр.;
- С) 1929-1933рр.;
- Д) 1974-1975рр.;

4.3.3. "Новий курс" президента Ф.Д.Рузвельта (США) був спрямований:

- А) на боротьбу проти Комінтерну;
- В) виключно проти СРСР;
- С) на вихід з "Великої депресії".

4.3.4. Назвіть суму репарацій з Німеччини країнам – переможцям згідно з Версальським договором:

- А) 1 млрд. дол.;
- В) 20 млрд. марок;
- С) 132 млрд. золотих марок;
- Д) 800 тонн золота та 1400 тонн срібла.

4.3.5. "План Дауеса" був прийнятий у:

- А) серпні 1924р.;
- В) жовтні 1925р.;
- С) грудні 1926р.;
- Д) липні 1927р.

4.3.6. В січні 1930р був прийнятий:

- А) "план Дауеса";
- В) "план Юнга";
- С) "Новий курс" Рузвельта;
- Д) доктрина Монро.

4.3.7. Мирний Версальський договір був підписаний в:

- А) 1919 році;
- В) 1918 році;
- С) 1920 році;
- Д) 1917 році.

4.3.8. Версальський договір не передбачав:

- А) відмову Німеччини від усіх її заморських володінь;
- В) обмеження німецьких збройних сил;
- С) збереження без змін кордонів Німеччини;
- Д) повернення Франції Ельзасу і Лотарингії.

4.3.9. У відповідності з "Версальським миром" Ельзас і Лотарингія були повернені:

- А) Росії;
- Б. Англії;
- В) Франції;
- Г. Італії.

4.3.10. Теоретичними джерелами посткейнсіанства, окрім з поглядів Дж.Кейнса, є ідеї: а) Д.Рікардо, К.Маркса, П.Сраффа, М.Калецького; б) Ж.Сея, Дж.Мілля, Н.Сеніора; с) Р.Гільфердінга, К.Кауцького; д) К.Менгера, Ф.Візера, С.Бем-Баверка.

за модулем № 4: "Сучасна економіка та економічна думка"
Варіант № 4

- 4.4.1. Роль безперечного економічного і політичного лідера після Другої світової війни належала:
А) Німеччині; В) Франції; С) Англії; D) США; Е) Японії.
- 4.4.2. Який чинник не відноситься до причин, щоб викликали післявоєнний економічний підйом в США?
А) потреба оновлення основного капіталу;
В) відкладений попит населення на споживчі товари; С) реконверсія господарства;
D) розширення споживчого кредиту; Е) реалізація плану Маршалла.
- 4.4.3. Визначте невірне, на ваш погляд, ствердження. Завдяки плану Маршалла США: А) позбулися надлишків продукції, що не знаходять збуту в середині країни;
В) змогли збільшити інвестиції в економіку європейських країн; С) отримали односторонні привілеї, аж до втручання у внутрішні справи країн, що прийняли цей план;
D) зміцнили політичне і економічне панування США в Європі;
Е) намагалися сповільнити відновлення господарства і сповільнити темпи економічного зростання європейських держав, на які розповсюджувалася дія плану.
- 4.4.4. На які з нижчеперелічених країн не розповсюджувалися дія плану Маршалла? А) Португалія, Англія, Західна Німеччина, Франція;
В) Фінляндія, Андорра, Ліхтенштейн, Монако; С) Бельгія, Голландія, Люксембург;
D) Туреччина, Ірландія, Італія; Е) Ісландія, Швейцарія, Греція, Австрія.
- 4.4.5. Визначте вірне твердження. План Маршалла був запропонований держсекретарем США: А) в липні 1947 року; В) в серпні 1946 року;
С) в січні 1950 року; D) в лютому 1948 року; Е) в травні 1945 року.
- 4.4.6. Укажіть, який з чинників бурхливого економічного підйому Західної Німеччини в 50-і роки є вимислом:
А) перерозподіл державних і земельних бюджетів на користь накопичень;
В) реалізація плану Маршалла; С) наявність значних військових витрат;
D) висока міра експлуатації робітничого класу;
Е) масовий попит населення на всі види продукції промисловості і сільського господарства
- 4.4.7. Скільки процентів виробничих потужностей країни було націоналізовано Франції в 1945 - 1947 рр.?
А) 5%; В) 15%; С) 20%; D) 0,8%; Е) 35%.
- 4.4.8. Укажіть головні напрями виробничих інвестицій у Франції в 50-ті роки.
А) галузі легкої промисловості; В) галузі важкої промисловості; С) аграрний сектор.
- 4.4.9. Укажіть, яка організаційна форма монополістичних об'єднань стала домінуючою у Франції в 70-і роки.
А) фінансові групи; В) синдикати; С) картелі; D) пули; Е) ринги.
- 4.4.10. Яке з тверджень вірне? До початку 50-х років темпи економічного розвитку Англії були порівняно високими в результаті: А) зниження військових витрат, зменшення експорту; В) збільшення експорту, мілітаризації економіки, масового оновлення основного капіталу; С) збільшення колоніальних володінь, що постачають дешеву сировину в Англію; D) відмови від участі в реалізації плану Маршалла.

за модулем № 4: "Сучасна економіка та економічна думка"
Варіант № 5

4.5.1. Скільки процентів виробничих потужностей країни було націоналізовано Франції в 1945 - 1947 рр.?
А)5%; В)15%; С)20%; D)0,8%; Е)35%.

4.5.2. Укажіть головні напрями виробничих інвестицій у Франції в 50-ті роки.
А)галузі легкої промисловості; В)галузі важкої промисловості; С)аграрний сектор.

4.5.3. Укажіть, яка організаційна форма монополістичних об'єднань стала домінуючою у Франції в 70-і роки.
А)фінансові групи; В)синдикати; С)картелі; D)пули; Е)ринги.

4.5.4. Яке з тверджень вірне? До початку 50-х років темпи економічного розвитку Англії були порівняно високими в результаті: А)зниження військових витрат, зменшення експорту; В)збільшення експорту, мілітаризації економіки, масового оновлення основного капіталу; С)збільшення колоніальних володінь, що постачають дешеvu сировину в Англію; D)відмови від участі в реалізації плану Маршалла.

4.5.5. Після Другої світової війни "Батьківщиною" капіталістичної націоналізації було: А.США; В)Західна Німеччина; С)Англія; D)Японія.

4.5.6. Що з нижчепереліченого не було націоналізовано в Англії після II-ї світової війни:
А)вугільна і газова промисловість; В)електростанції, Англійський банк;
С)хімічна, автомобільна і нафтопереробна галузі;
D)залізничний транспорт; Е)ряд сталелиттєвих заводів.

4.5.7. Укажіть чинник, що не є причиною економічного підйому в США в 1983-1989гг: А)завершення структурної перебудови економіки; В)стійке зростання обсягу особистого споживання; С)стабілізація курсу долара відносно валют інших країн; D) проведення політики «дорогих грошей».

4.5.8. Який чинник не відноситься до програми оздоровлення американської економіки, висунутої рейгановською адміністрацією в 1980г? А)посилення впливу держави на економічне життя країни; В)скорочення податків на прибутки фізичних і юридичних осіб; С)обмеження зростання урядових витрат за рахунок скорочення соціальних програм; D) дерегулювання підприємницької діяльності.

4.5.9. З середини 70-х років XX віку загальні темпи зростання у Франції:
А)сповільнилися; В)різко зросли; С)залишилися колишніми.

4.5.10. Який з чинників був причиною зростання економіки Японії в 90-ті роки XX-го віку: А)мілітаризація економіки; В)невтручання держави в економічне життя; С)зростання внутрішнього інвестиційного і споживчого попиту; D)скорочення витрат на соціальні програми.

за модулем № 5: "Еволюція економіки й економічних поглядів в Україні. (XX ст.)"
Варіант № 1

- 5.1.1. Перші акціонерні компанії в Україні виникли у:
А. 1810-1820 роках; Б. 1830-1840 роках; В. 1850-1860 роках;
Г. 1870-1880 роках; Д. 1900-1910 роках;
- 5.1.2. В Україні наприкінці XIX в промисловості найбільші темпи зростання основного капіталу демонстрували:
А. Дрібні підприємства; Б. Середні підприємства;
В. великі підприємства; Г. Коли як;
- 5.1.3. За концентрацією виробництва в промисловості Україна займала в державі Романових:
А. Перше місце; Б. Друге місце;
В. Третє місце; Г. Четверте місце; Д. П'яте місце;
- 5.1.4. Більшість промислових робітників в Україні складали:
А. Українці; Б. Росіяни; В. Туркмени; Г. Поляки; Д. Євреї;
- 5.1.5. В Україні створювалась частка загальноімперської продукції у:
А. 30%;
Б. 15%;
В. 20%;
Г. 25%;
Д. 40%;
- 5.1.6. Більшість населення України наприкінці XIX століття проживало:
А. В місті;
Б. В селі;
В. В хуторах;
Г. За кордоном;
Д. Були безхатніми;
- 5.1.7. За наслідками Столипінської реформи:
А. Більшість українців загинуло;
Б. Більшість переселенців повернулося на батьківщину;
В. Переселенці залишилися у Сибіру;
Г. 2/3 переселенців поїхали до Америки;
Д. Утворилася незалежна Республіка Зеленого Клину;
- 5.1.8. Середня врожайність пшениці на початку XX століття в Україні становила:
А. 1-2 центнера з гектару;
Б. 7-10 центнерів з гектару;
В. 15-20 центнерів з гектару;
Г. 30-40 центнерів з гектару;
Д. 50-60 центнерів з гектару;
- 5.1.9. Столипінська аграрна реформа не передбачала:
А. Закріплення за кожним хазяїном, що володів землею на основі общинного права, частини, яка належала йому безпосередньо в приватної власності;
Б. Видачу безкоштовного сільського реманенту;
В. Видачу кредитів сільським селянським банком;
Г. Переселення селян у малозаселені райони Сибіру, Кавказу, Середньої Азії;
- 5.1.10. В 1914 році за Уралом проживало:
А. 100 тис. українців;
Б. 500 тис. українців;
В. 1 млн. українців;
Г. 2 млн. українців;
Д. 3 млн. українців;

5.2.1. I-ша Світова війна почалася у:

- А. 1905 році;
- Б. 1914 році;
- В. 1918 році;
- Г. 1941 році;
- Д. 1939 році;

5.2.2. Військові дії на початку війни призвели:

- А. Зменшення обсягу випуску;
- Б. Збільшення обсягу випуску;
- В. Обсяг випуску не змінився;
- Г. Стався страхітливий обвал;
- Д. Україна нечувано процвітала;

5.2.3. На початку 1917 року відбулося:

- А. Зменшення обсягу випуску;
- Б. Збільшення обсягу випуску;
- В. Обсяг випуску не змінився;
- Г. Стався страхітливий обвал;
- Д. Україна нечувано процвітала;

5.2.4. Перша світова війна негативно вплинула на:

- А. Розвиток торгівлі;
- Б. Стан фінансової системи країни;
- В. Статки військових промисловиків;
- Г. Статки селян;
- Д. Сільськогосподарське виробництво;

5.2.5. В повоєнні роки в Україні не відбулося:

- А. Падіння царського самодержавства;
- Б. Проголошення автономії України;
- В. Гетьманський переворот;
- Г. Російська окупація;
- Д. Вступ до Федеративної Республіки Німеччина;

5.2.6. В повоєнні роки в Україні не відбулося:

- А. Падіння царського самодержавства;
- Б. Установлення Радянської влади;
- В. Війна з Туреччиною;
- Г. Російська окупація;
- Д. Перемога Директорії;

5.2.7. Під час Гетьманщини розповсюдження знайшли:

- А. Керенки;
- Б. Гривні;
- В. Карбованці;
- Г. Талери;
- Д. Рублі;

5.2.8. НЕП це:

- А. Підприємство в Німеччині;
- Б. Псевдонім видатного борця;
- В. Економічна політика;
- Г. Назва парохода, на якому загинув Нете;
- Д. Національне ефіопське повстання;

5.2.9. Прозрозверстка та продподаток це:

- А. Теж саме;
- Б. Дуже відмінні речі;
- В. Такого взагалі не існувало;
- Г. Сплачувалися лише живою худобою;

5.2.10. Грошова реформа більшовицьким урядом була проведена у:

- А. 1900-х роках; Б. 1910-х роках;
- В. 1920-х роках; Г. 1930-х роках; Д. 1934 році;

5.3.1. СРСР зайняв Західноукраїнські землі:

- А. У вересні 1939 року;
- Б. У вересні 1938 року;
- В. У серпні 1939 року;
- Г. У червні 1941 року;

5.3.2. До середини 1941 року в Західній Україні було колективізовано:

- А. 24% селянських господарств;
- Б. 13% селянських господарств;
- В. 76% селянських господарств;
- Г. 57% селянських господарств;
- Д. 33% селянських господарств;

5.3.3. З Західної України в 1939 – 1940 роках було вислано в Сибір, Поволжя, Казахстан і на Північ:

- А. 5% населення;
- Б. 20% населення;
- В. 30% населення;
- Г. 40% населення;
- Д. Не висилалося;

5.3.4. У 1940 році Україна давала від загальносоюзного виробництва вугілля:

- А. 18%;
- Б. 51%;
- В. 35%;
- Г. 95%;
- Д. 10%;

5.3.5. У 1940 році Україна давала від загальносоюзного виробництва залізної руди:

- А. 20%;
- Б. 68%;
- В. 35%;
- Г. 95%;
- Д. 10%;

5.3.6. У 1940 році Україна давала від загальносоюзного виробництва чавуна:

- А. 20%;
- Б. 65%;
- В. 25%;
- Г. 95%;
- Д. 100%;

5.3.7. Сільське господарство України 1940 році давало від загальносоюзного виробництва зерна:

- А. Дві третини;
- Б. Половину;
- В. Третину;
- Г. Десяту частину;

5.3.8. Сільське господарство України 1940 році давало від загальносоюзного виробництва цукрового буряка:

- А. Дві третини; Б. Половину; В. Третину; Г. Десяту частину;

5.3.9. Велика Вітчизняна війна почалася:

- А. У вересні 1939 року;
- Б. У червні 1941 року;
- В. У серпні 1939 року;
- Г. У липні 1914 року;
- Д. У червні 1942 року;

5.3.10. До листопада 1941 року з України було вивезено в Росію, Середню Азію:

- А. 200 великих підприємств;
- Б. 500 великих підприємств;
- В. 10 великих підприємств;
- Г. 5000 великих підприємств;
- Д. Не вивозилися;

5.4.1. У 50-60 роки в Україні активно розвивались:

- А. Мануфактурне виробництво;
- Б. Кустарні промисли;
- В. Виробництво бавовни;
- Г. Авіаційна промисловість;

5.4.2. У 50-60 роки в Україні були створені галузі:

- А. Вугільна;
- Б. Газова;
- В. Цегляна;
- Г. Автомобільна;

5.4.3. У 50-60 роки в Україні в структурі палива переважало:

- А. Нафта;
- Б. Газ;
- В. Вугілля;
- Г. Дерево;

5.4.4. Україна отримала за планом Маршалла кредитів:

- А. 3 млрд. дол.;
- Б. 3,5 млрд. дол.;
- В. 8 млрд. дол.;
- Г. 2,3 млрд. дол.;
- Д. Не отримала нічого;

5.4.5. За 1946 – 1950 роки в промисловість, будівництво, транспорт і зв'язок України було вкладено інвестицій:

- А. 7,3 млн. карбованців
- Б. 4,9 млн. карбованців
- В. 5,6 млн. карбованців
- Г. 3,2 млн. карбованців

5.4.6. За 1951 – 1965 роки було побудовано:

- А. 3760 великих підприємств;
- Б. 1960 великих підприємств;
- В. 12270 великих підприємств;
- Г. 130 великих підприємств;

5.4.7. У структурі суспільного виробництва в 1960 році по створеному національному доходу найбільшу частку складала:

- А. Промисловість;
- Б. Сільське господарство;
- В. Транспорт і зв'язок;
- Г. Будівництво;
- Д. Торгівля;

5.4.8. Швидше розвивались в 1950-60 роках галузі групи:

- А. А;
- Б. Б;
- В. В;
- Г. Г;

5.4.9. До нових промислових центрів України 60-років відносять:

- А. Дніпропетровськ;
- Б. Кременчук;
- В. Запоріжжя;
- Г. Харків;

5.4.10. До нових промислових центрів України 60-років відносять:

- А. Чернівці;
- Б. Донецьк;
- В. Запоріжжя;
- Г. Харків;

5.5.1. "Декларація про державний суверенітет України" була прийнята:

- А. 24 серпня 1991 р.
- Б. 16 липня 1990 р.
- В. 24 серпня 1990 р.
- Г. 16 липня 1991 р.
- Д. 17 березня 1992 р.

5.5.2. Акт про державну незалежність України був прийнятий:

- А. 24 серпня 1991 р.
- Б. 16 липня 1990 р.
- В. 24 серпня 1990 р.
- Г. 16 липня 1991 р.
- Д. 17 березня 1992 р.

5.5.3. В період, що передував проголошенню незалежності України переважали галузі групи:

- А. А Б Б В В Г Г Д. Точної відповіді немає.

5.5.4. На початку 90-х років термінової заміни промислового устаткування вимагали:

- А. 10% обсягу основних фондів
- Б. 25% обсягу основних фондів
- В. 50% обсягу основних фондів
- Г. 75% обсягу основних фондів

5.5.5. "Основними напрямками економічної політики в умовах незалежності" не передбачалися:

- А. структурна перебудова господарства;
- Б. конверсія оборонної промисловості;
- В. електрифікація Придніпров'я ;
- Г. перерозподіл матеріальних і трудових ресурсів на користь тих галузей, що забезпечують населення споживчими товарами;
- Д. закриття нерентабельних підприємств, переорієнтація машинобудування на задоволення потреб агропромислового сектора, легкої і харчової промисловості;

5.5.6. В 1990 році ВВП на душу населення в Україні складав:

- А. 7000 дол.;
- Б. 2770 дол.;
- В. 5760 дол.;
- Г. 14560 дол.;
- Д. 3920 дол.;

5.5.7. Найбільші показники інфляції зафіксовані в Україні у:

- А. 1991 р.; Б. 1993 р.; В. 1995 р.; Г. 1996 р.; Д. 1997 р.;

5.5.8. Головними причинами економічної кризи не були:

- А. Україна залежала від зовнішньоекономічних відносин більше, ніж інші країни;
- Б. Іноземці знущалися над вітчизняними товарами;
- В. Орієнтованість економіки на потреби ВПК;
- Г. Україна мала сильно монополізовану економіку з високим ступенем адміністративного регулювання господарських процесів;

5.5.9. 90-ті роки 20 століття є для України роками:

- А. Економічного буму;
- Б. Активних процесів інтеграції;
- В. Структурної кризи;
- Г. Становлення України як члена ЄС.

5.5.10. Першим Президентом незалежної України є:

- А. Кучма;
- Б. Лазаренко;
- В. Кравчук;
- Г. Масол.